

Rapportage Sportstimulering Berg en Dal 2020

Inleiding en leeswijzer

Met deze jaarrapportage van Sportstimulering Berg en Dal maken we zichtbaar wat er het afgelopen jaar (2020) gedaan is en wat hiermee gerealiseerd is.

1.1 Doel

Het doel van de Sportstimulering is eenvoudig:

- Zo veel mogelijk inwoners van de gemeente Berg en Dal bewegen voldoende door het behalen van de nationale beweegnorm (*Uitleg beweegnorm in bijlage 2*).

Bewegen is gezond, zowel geestelijk als lichamelijk. Als inwoners voldoende bewegen heeft dat een preventieve werking ter voorkoming van problemen met de gezondheid. Daarmee is investeren in bewegen dus een goed middel om de gezondheid in onze gemeente te verbeteren.

Uit onderzoek is gebleken dat mensen die meer bewegen zich ook beter voelen. Ze voelen zich gezonder en hebben meer zelfvertrouwen. Ook draagt bewegen eraan bij dat mensen elkaar ontmoeten. Zo wordt ook problematiek rond eenzaamheid en sociaal isolement bestreden. Bewegen is sterk verbonden met ontmoeten en met het verenigingsleven in de gemeente. Een sterk verenigingsleven en mogelijkheden waarbij mensen elkaar ontmoeten, komen het welzijn van de inwoners ten goede. Dus ook vanuit dat perspectief is het goed als veel mensen bewegen.

1.2 Werkwijze

Vanaf 2015 wordt er binnen Sportstimulering Berg en Dal gewerkt met een werkwijze waarbinnen het Sportteam zelf geen uitvoerende maar een ondersteunende rol bekleedt. Bewegen doen mensen zelf, met elkaar en vooral bij verenigingen. Vanuit het Sportteam ondersteunen we hen hierin. Dit doen we als volgt:

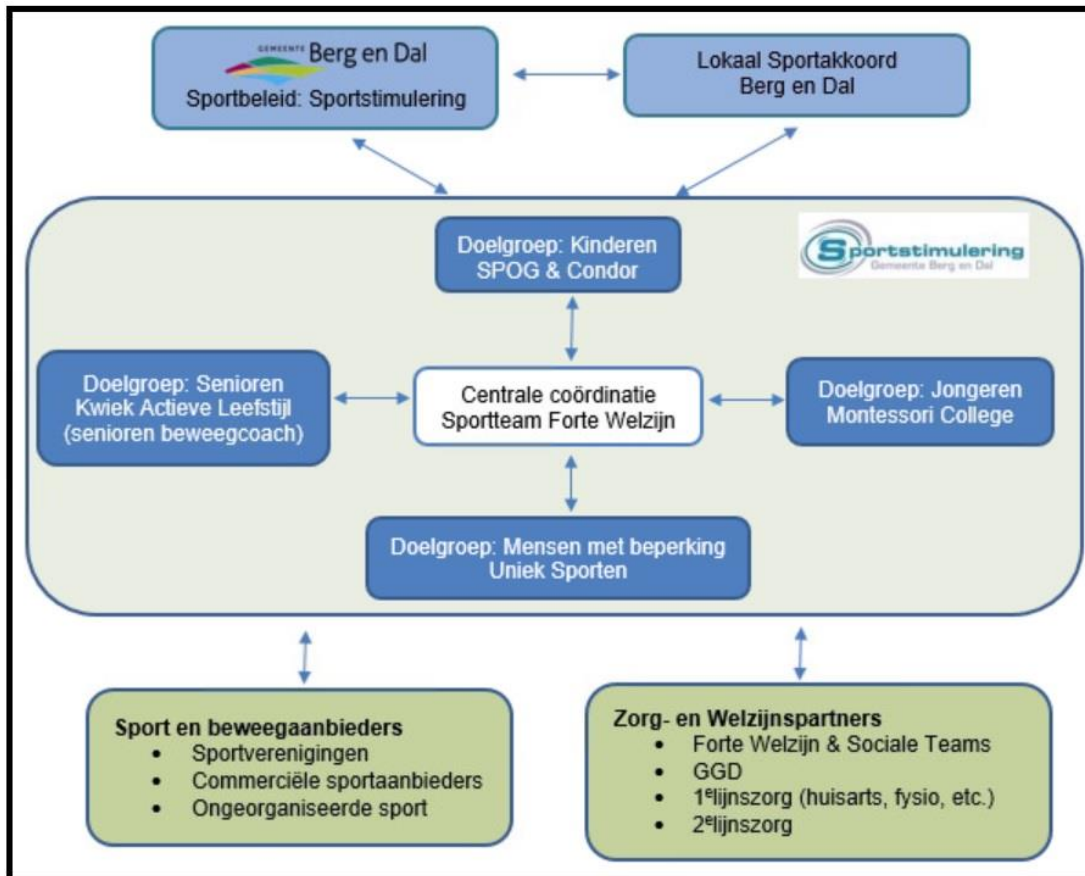
- Verenigingen stimuleren gerichte activiteiten te organiseren
- Initiatieven die bijdragen aan meer bewegen ondersteunen
- Verbinden van de initiatieven tot een dekkend netwerk voor alle kernen en doelgroepen
- Inwoners stimuleren deel te nemen aan activiteiten
- Ondersteuning bieden bij het ontwikkelen van effectieve activiteiten
- Inwoners ondersteunen bij het vinden van een passende vorm van bewegen.

Sportstimulering Berg en Dal is een concept waarbinnen diverse samenwerkingspartners betrokken zijn. Ieder met een eigen rol en taken binnen het totale concept. De ene partij heeft een grotere rol dan de andere partij. Maar gezamenlijk streven we het hoofddoel van Sportstimulering na.

In de onderstaande afbeelding wordt de samenhang tussen de verschillende betrokken partijen schematisch weergegeven.

Sportteam Sportstimulering Berg en Dal 2020

Schematische weergave werkwijze Sportstimulering Berg en Dal 2020

1.3 Rapportage resultaten

We willen dus bereiken dat meer inwoners gaan sporten/ bewegen en daarmee voldoen aan de nationale beweegnorm. Dit willen we meten door middel van de beweegrapportages van de Gelderse Sport Federatie en de GGD. Ook verzamelen we zelf gegevens over deelname aan activiteiten en, wanneer mogelijk, het effect hiervan.

Het inzichtelijk maken van de exacte effecten van onze werkzaamheden blijft soms lastig. We proberen hierin ieder jaar weer een verbeterslag te maken. Ook zal de relatie tussen onze inzet en deze weergegeven cijfers niet altijd direct zichtbaar zijn. We hebben dus ook andere informatie nodig om het effect van de Sportstimulering te kunnen beoordelen. In deze rapportage rapporteren we daarom met name het volgende:

- De activiteiten en projecten die worden georganiseerd of ondernomen om zo diverse doelgroepen aan het bewegen te krijgen/ houden.
- De partijen die samen actief werken aan beweegstimulering.

1.4 Impact Coronapandemie

De Coronapandemie, heeft naast het effect op o.a. inwoners, organisaties en verenigingen (zie bijlage 3: De gevolgen van corona voor de sport in cijfers), ook een grote invloed gehad op de activiteiten en resultaten van Sportstimulering Berg en Dal. De gevolgen van de pandemie worden deels meegenomen in de beschrijving van de activiteiten binnen deze jaarrapportage. Echter willen wij binnen deze jaarrapportage met name de nadruk leggen op wat we, ondanks de pandemie, wel hebben kunnen realiseren in het jaar 2020.

Leeswijzer

2. Samenvatting algemene cijfers en belangrijkste resultaten	5
3. Effect op inwoners	9
3.1 Algemene cijfers gemeente Berg en Dal	9
3.2 Effecten op doelgroep mensen met een beperking	13
3.3 Effecten op doelgroep senioren	19
3.4 Effecten op doelgroep jeugd	24
4. Overzicht van het netwerk van betrokken partijen.....	32
4.1 Aantal betrokken organisaties binnen Sportstimulering Berg en Dal	33
4.2 Mate van betrokkenheid bij Sportstimulering Berg en Dal	33
4.3 Betrokken organisaties per gebied.....	34
5. Aanvullende projecten Sportstimulering Berg en Dal	35
Lokaal Sportakkoord Berg en Dal	35
Samenwerking Sociale Teams.....	37
Pilot 'Beter Gezond' Radboud UMC - Doorverwijzing naar buurtsportcoaches	37
Promotievideo Sportstimulering Berg en Dal.....	37
6. Gesignaleerde ontwikkelingen, aanwezige kansen en agenda voor de toekomst.....	38
Lokaal Sportakkoord Berg en Dal	38
Lokaal Preventieakkoord Berg en Dal.....	39
Monitoring werkzaamheden Sportstimulering Berg en Dal.....	39
Impact Coronapandemie.....	40
Sjors Sportief uitbreiden met Creatief aanbod.....	40
Samenwerking met andere afdelingen binnen gemeente Berg en Dal	40
Minimaregeling/ kindpakket.....	40
Zelfstandige sporters/ sportgroepen.....	41
Doelgroep volwassenen (18 – 65 jaar).....	41

2. Samenvatting algemene cijfers en belangrijkste resultaten

In het onderstaande overzicht worden de belangrijkste resultaten uit deze jaarrapportage Sportstimulering Berg en Dal 2020, kort en bondig weergegeven.

Algemene cijfers in Berg en Dal

- Inwoners uit Berg en Dal scoren beter dan gemiddeld in de provincie Gelderland met betrekking tot de Nationale Beweegnorm en de fitnorm
- Ook op de combinorm scoren inwoners uit de gemeente Berg en Dal gemiddeld beter dan in de provincie Gelderland
- Het gemiddeld aantal inwoners met een gezond gewicht is vergelijkbaar met het aantal inwoners provinciaal met een gezond gewicht.
Op het gebied van ondergewicht en overgewicht scoort de gemeente Berg en Dal echter hoger dan gemiddeld in de provincie.
Het aantal inwoners met ernstig overgewicht (obesitas) is beduidend lager dan gemiddeld in de provincie Gelderland.
- Opvallend is dat het aantal inwoners dat lid is van een sportvereniging, in alle leeftijdsklassen hoger is dan gemiddeld in de provincie Gelderland. De gemeente Berg en Dal bewijst daarmee een sterk verenigingsleven te hebben.

Resultaten mensen met een beperking

- 7 individuele sportadviestrajecten zijn doorlopen.
- Steeds meer inwoners gaan zelf opzoek naar de diverse sport- en beweegmogelijkheden. Zo had de website van Uniek Sporten in 2020 regionaal 5500 unieke bezoekers waarvan 500 bezoekers gebruik hebben gemaakt van de zoekfunctie naar een passend sport- en beweegaanbod.
- 7 sportaanbieders hebben ondersteuning op maat gehad en/ of gebruik gemaakt van deskundigheidsbevordering (mede) georganiseerd door Uniek Sporten.
- Communicatie in tijden van Lock down, wekelijks beweegfilmpjes voor mensen met een beperking gedeeld.
- In samenwerking met de Senioren Bewegcoach en de gemeentes Heumen en Mook en Middelaar is een Sportcafé georganiseerd met als doel het inspireren van Walking Sports. Door Corona is het Sportcafé niet doorgegaan, maar zijn er met 3 sportverenigingen wel individuele trajecten op dit thema gestart.
- In 2019 is het concept Wheels2Sport uitgerold in de hele regio Nijmegen. Waar 2020 in het teken zou staan van het onder de aandacht brengen van dit concept, is dit door corona niet gelukt. Daarvoor in de plaats is een uitgebreide communicatiecampagne voorbereid, wat gelanceerd zal gaan worden wanneer dat mogelijk is.
- Mediacampagne via het netwerk van N.E.C. met activiteiten als impuls voor aangepast sporten. Met o.a. sport- en beweegtraject op locatie voor cliënten in woonvormen.

In de regio Nijmegen zijn, in samenwerking met Stichting Koprol, eind november 3 weken lang wekelijks 15 sport- en beweegtrajecten, op 11 locaties van 4 zorginstellingen (Pluryn, Driestroom, Dichterbij en RIBW) georganiseerd. Uit de gemeente Berg en Dal heeft een locatie van Pluryn en een locatie van RIBW hieraan deelgenomen.

- Uniek Sporten heeft zowel in de kerngroep, als in de regiegroep, haar bijdrage geleverd bij de totstandkoming van het Sport en Beweegakkoord van Berg en Dal.

Resultaten senioren

- De werkgroep valpreventie is in 2020 voortgezet waarin de beweegcoach senioren samen met diverse zorgprofessionals twee keer per jaar bij elkaar komen.
- 78 senioren hebben deelgenomen aan een Coronaproof ingerichte lezing van Professor Marcel Olde Rikkert en fittest met als resultaat 45 belangstellende voor structurele beweegactiviteiten.
- Het initiatief van Walking Football is verder uitgebreid tot een werkgroep Walking Sports. Er zijn 3 sportverenigingen geïnteresseerd in het opzetten van Walking Sports aanbod binnen de vereniging.
- Het belang van sporten en bewegen bij dementie zijn tijdens bijeenkomsten van het dementienetwerk is ruimschoots aan bod gekomen. Alle docenten van Kwiek Actieve Leefstijl opgeleid om mensen met dementie te kunnen begeleiden in de (reguliere) groepen. Er zijn twee specifieke wandelgroepen opgestart waaraan dementerenden samen met hun partner of mantelzorger deel kunnen nemen.
- Alles staat klaar voor het aanleggen van een beweegroute o.a. door de Kloostertuin en park 't Groeske, om zo meer beweging voor o.a. kwetsbare senioren en het jonge kind te stimuleren. De daadwerkelijke aanleg vindt plaats in 2021. Daarnaast is de beweegcoach senioren betrokken geweest bij de ontwikkeling van een beweegroute op het sportpark Zuid (de Treffers).
- Het COPD-café is doorontwikkeld naar het Luchtig café (o.a. gericht op voeding en bewegen) voor mensen met luchtwegproblemen. De beweegcoach senioren heeft met 4 samenwerkingspartners een filmpje opgenomen om de doelgroep een hart onder de riem te steken.
- De beweegcoach senioren heeft vanuit de kerngroep en regiegroep een belangrijke bijdrage geleverd aan het Lokaal Sportakkoord voor de doelgroep senioren.
- De senioren beweegcoach heeft ondersteuning geboden aan/ samengewerkt met 7 verschillende sportaanbieders.
- De senioren beweegcoach heeft inhoudelijke ondersteuning (beleid, trainingen, opleidingen, samenwerkingen, etc.) geboden aan Kwiek Actieve Leefstijl. In de coronaperiode heeft de beweegcoach senioren diverse initiatieven opgezet of ondersteund om zowel leden als niet-leden in beweging te houden.
- Er zijn 73 matches gemaakt waarbij senioren doorgeleid zijn naar structureel sport- en beweegaanbod.

Resultaten jeugd

- De uitvoering van clinics op de basisscholen kwam door Corona vrij vroeg in het jaar stil te liggen. Zowel SPOG als Condor geven aan de clinics, wanneer mogelijk, weer z.s.m. op te willen pakken.
- SPOG organiseerde dit jaar de online variant van de Koningsspelen waarbij een kleine 1000 leerlingen de kans kregen om vanuit huis deel te nemen aan allerlei leuke activiteiten. Ook de scholen van Condor organiseerde een eigen online Koningsspelen en haakte daarnaast ook deels aan bij het programma van SPOG.
- Zowel de scholen van SPOG als van Condor houden zich bezig met het thema 'actief leren' waarbij bewegen geïntegreerd wordt in een aantal lessen (o.a. rekenen, taal). Daarnaast wisselen sport coördinatoren regelmatig succeslessen uit.
- Het Sportteam heeft in samenwerking met het onderwijs, de GGD en een fysiotherapeut een aantal pilots uitgevoerd met de insteek motorische problemen en overgewicht bij kinderen vroegtijdig te kunnen signaleren zodat hier concrete acties op ingezet kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in een pilot met de MQ-scan welke in het schooljaar 2020- 2021 uitgevoerd wordt op basisschool de Adelbrecht.
- Sport coördinatoren vanuit SPOG (6x per jaar) en Condor (4x per jaar) komen structureel bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, elkaar te inspireren en de vorderingen m.b.t. de jaarplannen door te nemen.
- Sjors Sportief blijft net als in het afgelopen schooljaren erg populair. Met name kinderen uit Groesbeek nemen massaal deel aan de activiteiten. Daarnaast zie je dat de deelname aan Sjors Sportief ook in de andere kernen verder toeneemt. Gemiddeld geeft 20,5% van de ingeschreven kinderen aan nog geen lid te zijn van een (sport)vereniging.
- Ondanks Corona hebben er in 2020 alsnog 2 sportinstuiven (Beek en Groesbeek) plaatsgevonden tijdens schoolvakanties. In totaal hebben 10 partijen (sportaanbieders en kinderopvang) geparticipeerd in de sportinstuiven. 205 kinderen hebben deelgenomen aan deze sportinstuiven.
- 11 sportverenigingen hebben tussen de 2 en 4 clinics aangeboden voor middelbare scholieren van het Montessori College.
- In samenwerking met het Sportteam heeft het Montessori College een enquête ontwikkeld en uitgezet onder leerlingen waarmee het sport-, beweeg- en gezondheidsgedrag van alle leerlingen in kaart is gebracht. Aan de hand van de resultaten worden er in 2021 een aantal passende interventies ontwikkeld om een actieve en gezonde leefstijl onder leerlingen verder te stimuleren.
- In 2020 is het Montessori College kleinschalig gestart met lessen reanimatie voor leerlingen. Doel is om dit in de komende jaren aan alle leerlingen aan te bieden.
- Het Montessori College is gestart met een Sportfolio-app om de voortgang m.b.t. de LO- lessen beter te kunnen monitoren. Ook kan deze app bijdragen aan het op afstand stimuleren van jongeren om (meer) te gaan bewegen.

Betrokken organisaties

- In totaal nemen, naast Forte Welzijn en de gemeente Berg en Dal, 70 organisaties deel aan het concept van Sportstimulering Berg en Dal. Deze organisaties bestaan onder andere uit sport- en beweegaanbieders, onderwijs, zorg- en welzijnsorganisaties en KBO's.
- De mate van betrokkenheid verschilt per organisatie. Het overgrote deel van de betrokken organisaties is actief in Groesbeek (41%) of actief in meerdere gebieden (40%) binnen de gemeente Berg en Dal

Resultaten aanvullende projecten Sportstimulering Berg en Dal

- In november 2020 is het Lokaal Sportakkoord Berg en Dal officieel opgeleverd bij de Vereniging Sport en Gemeenten. Op hoofdlijnen is daarmee het Lokaal Sportakkoord afgerond. Verdere concretisering en invulling van het Lokaal Sportakkoord vindt plaats in 2021.
- De samenwerking tussen Sportstimulering Berg en Dal en de Sociale Teams heeft geleid tot 14 casussen waarin inwoners doorgeleid zijn naar structureel sport- en beweegaanbod. Daaruit blijkt dat er binnen de Sociale Teams structureel aandacht voor het belang van sport en beweging is.
- In september 2020 is het Radboud UMC de Pilot 'Beter Gezond' gestart. Binnen deze pilot worden ex-kankerpatiënten gestimuleerd tot een actieve(re) en gezonde(re) leefstijl. Vanuit Sportstimulering Berg en Dal zijn wij de samenwerking aangegaan met dit project en is het de bedoeling dat wij vanaf 2021 inwoners uit de gemeente Berg en Dal (ex-patiënten) gaan begeleiden naar structureel sport- en beweegaanbod.
- Vanuit Sportstimulering Berg en Dal hebben we in 2020 een promotievideo ontwikkeld. Deze video is te bekijken via de volgende link: <https://youtu.be/D8WzFPx6xD0>

3. Effect op inwoners

Hoeveel inwoners weten we te bereiken? Gaan zij meer bewegen? Voldoen zij aan de beweegnorm? Hoe zit het met verschillende doelgroepen?

Het antwoord op deze vragen bepaalt het succes van onze aanpak. De relatie tussen het stimuleren van bewegen of deelname aan de sportstimuleringsactiviteiten en de mate waarin mensen actiever worden is echter moeilijk vast te stellen. We proberen dit inzichtelijk te maken aan de hand van de beschikbare informatie en cijfers.

3.1 Algemene cijfers gemeente Berg en Dal

De informatie die we op dit moment hebben, zijn de meest recente cijfers (2016) van de Gelderse Sportmonitor. Een aantal van die cijfers kan verder gespecificeerd worden vanuit cijfers van de GGD Gelderland-Zuid 2016/ 2017 en 2019/ 2020 (jongeren). De cijfers van de gemeente Berg en Dal kunnen daarnaast weggezet worden tegenover de cijfers van de provincie Gelderland (Gelderse Sportmonitor 2016). Deze vergelijkingen zijn hieronder toegevoegd aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Nationale Norm Gezond Bewegen
- Fitnorm
- Combinorm
- BMI
- Lidmaatschap sportvereniging
- Redenen om te sporten
- Nodig om meer te (kunnen) sporten/ bewegen

Nederlandse Norm gezond Bewegen (NNGB)

Om gezond te blijven is het wenselijk tenminste vijf dagen per week tenminste 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging te hebben. Voor kinderen jongeren en mensen met overgewicht is het gewenste aantal minuten tenminste 60 per dag. Uit onderstaand overzicht (Gelderse Sportmonitor 2016) blijkt dat de gemeente Berg en Dal gemiddeld iets beter scoort dan gemiddeld in de provincie Gelderland.

	Berg en Dal	Provincie Gelderland
Norm-actief	53.4	51
Semi-actief	43.5	45.3
Niet actief	3	3.7

De bovenstaande cijfers zijn algemene cijfers geldend voor de gemeente Berg en Dal. Onderstaand worden deze cijfers verder uitgewerkt per leeftijdsklasse (GGD Gelderland-Zuid 2016/ 2017). Opvallend daarin is dat de leeftijdsklasse 'kinderen' het meest voldoet aan de beweegnorm. Na deze leeftijdsklasse zien we een duidelijke afname van het aantal inwoners die voldoen aan de NNGB. Pas bij de leeftijdsklasse '65-plussers' neemt het aantal dat aan de NNGB voldoet weer redelijk toe.

Bewegen	% in gemeente Berg en Dal	% in regio Gelderland-Zuid
○ Kinderen: (7 u pwk of meer)	88	79
○ Jongeren (min. 5 dgn. pwk > 1 uur)	62	54
○ 19-65 jarigen: voldoet aan NL norm	63	60
○ 65-plussers: voldoet aan NL norm	74	71

Fitnorm

Om een goede conditie van het hartvaatstelsel te bewerkstelligen is driemaal per week tenminste 20 minuten intensieve lichaamsbeweging nodig door bijvoorbeeld te sporten. Onderscheid wordt gemaakt tussen niet-fit (niet of enkele keren per jaar zwaar inspannend actief), semi-fit (wel regelmatig zwaar inspannend actief, maar minder dan driemaal per week) en normfit (3 of meer keren per week tenminste 20 minuten intensieve activiteiten). Uit de onderstaande tabel (Gelderse Sportmonitor 2016) kan geconcludeerd worden dat het gemiddeld aantal mensen dat norm-fit en semi-fit is, hoger ligt dan in de provincie.

	Berg en Dal	Provincie Gelderland
Norm-fit	41.5	39.8
Semi-fit	46.5	43.2
Niet fit	12	17.1

De bovenstaande cijfers zijn algemene cijfers geldend voor de gemeente Berg en Dal. Onderstaand worden deze cijfers verder uitgewerkt per leeftijdsgroep vanaf 19 jaar (GGD Gelderland-Zuid 2016/ 2017). Opvallend daarin is dat mensen tussen de 19 en 50 jaar grotendeels niet voldoen aan de fitnorm. Mensen tussen de 50 en 75 jaar voldoen in grotere mate aan de fitnorm. Vanaf de 75 jaar zien we weer een afname van het aantal mensen dat voldoet aan de fitnorm.

	man	vrouw	19-35	35-50	50-64	65-74	75+
	%	%	%	%	%	%	%
Voldoet aan fitnorm	32	25	13	11	39	48	26

Combinorm

Om aan de combinorm te kunnen voldoen, dient men zowel aan de NNGB als aan de fitnorm te voldoen. In de gemeente Berg en Dal ligt het percentage inwoners dat voldoet aan de combinorm hoger dan gemiddeld in de provincie Gelderland (Gelderse Sportmonitor 2016).

	Berg en Dal	Provincie Gelderland
Voldoet	69.4	65.2
Voldoet niet	30.6	34.8

BMI (Body Mass Index)

De Body Mass Index (BMI) is een index voor het gewicht in verhouding tot lichaamslengte. De BMI geeft een schatting van het gezondheidsrisico van je lichaamsgewicht. De BMI kan worden berekend voor kinderen en volwassenen van 2 t/m 70 jaar. Er wordt onderscheid gemaakt in 4 niveaus:

- Ondergewicht (je weegt minder dan goed is voor je gezondheid, je moet aankomen);
- Gezond gewicht (dit gewicht moet je proberen te behouden);
- Overgewicht (je weegt meer dan goed is voor je gezondheid, je moet afvallen);
- Obesitas (je hebt ernstig overgewicht wat grote gezondheidsrisico's met zich meebrengt, je moet afvallen).

In de gemeente Berg en Dal is het aantal mensen met een gezond gewicht vergelijkbaar met de gemiddelde uit de provincie Gelderland. Opvallend is dat zowel het aantal mensen met ondergewicht en overgewicht wat hoger ligt dan gemiddeld in de provincie Gelderland.

	Berg en Dal	Provincie Gelderland
Ondergewicht	2.5	1.7
Gezond gewicht	56.1	56.3
Overgewicht	34.5	31.9
Obesitas	6.9	10.1

De bovenstaande cijfers zijn algemene cijfers geldend voor de gemeente Berg en Dal. Onderstaand worden deze cijfers verder uitgewerkt per leeftijdsgroep vanaf 19 jaar (GGD Gelderland-Zuid 2016/ 2017). Opvallend daarin is dat mensen naar mate ze ouder worden ook steeds zwaarder worden.

	man	vrouw	19-35	35-50	50-64	65-74	75+
Body Mass Index groep	%	%	%	%	%	%	%
<i>ernstig ondergewicht</i>	1	1	3	0	1	1	1
<i>ondergewicht</i>	1	7	9	4	3	1	3
<i>normaal gewicht</i>	42	45	54	51	39	35	37
<i>matig overgewicht</i>	46	30	29	35	39	45	45
<i>ernstig overgewicht</i>	11	16	6	10	18	18	14
Overgewicht (BMI > 25 kg/m ²)	57	47	34	45	57	63	59
Obesitas (BMI > 30 kg/m ²)	11	16	6	10	18	18	14

Lidmaatschap sportvereniging

Niet iedereen sport in een vast verband. Een groot aantal inwoners sport individueel of samen met andere inwoners. Hier zijn geen exacte cijfers van te vinden. Wel kan in kaart worden gebracht hoeveel inwoners bij een sportvereniging lid zijn. Het aantal mensen dan in de gemeente Berg en Dal lid is van een sportvereniging ligt hoger dan gemiddeld binnen de provincie Gelderland.

	Berg en Dal	Provincie Gelderland
Lidmaatschap Sportverenigingen	45.5	44.3

Lidmaatschap sportverenigingen kinderen

Het aantal kinderen (4- 12 jaar) en jongeren (12- 18 jaar) dat lid is van een sportvereniging is apart door de GGD Gelderland-Zuid (2017/ 2018) in kaart gebracht. Het percentage kinderen dat lid is van een sportclub in de gemeente Berg en Dal ligt 9% hoger dan gemiddeld in de regio Gelderland-Zuid. Het percentage jongeren dan lid is van een sportclub ligt 4% hoger dan gemiddeld in de regio Gelderland-Zuid.

Sportstimulering Berg en Dal besteed veel aandacht aan de doelgroepen kinderen en jongeren om hen (tijdig) kennis te laten maken met diverse sporten en ze door te geleiden naar de (lokale) sport- en beweegaanbieders.

Lid van sportclub	% in gemeente Berg en Dal	% in regio Gelderland-Zuid
o Kinderen (4-12 jaar)	85	76
o Jongeren	74	70

Redenen om te sporten

Mensen kunnen allerlei redenen hebben om te sporten en/ of bewegen. Dit kunnen gezondheidsredenen (lichamelijk en psychologisch) zijn maar het kunnen ook sociale redenen zijn. Binnen de gemeente Berg en Dal geven de inwoners de onderstaande top 3 van beweegredenen aan.

- 1 | Beweging
- 2 | Conditie
- 3 | Uitlaatklep

Nodig om meer te (kunnen) sporten/ bewegen

Tegenover de bovenstaande beweegredenen zijn ook redenen te noemen om niet te gaan bewegen. Inwoners uit de gemeente Berg en Dal geven de onderstaande redenen aan om niet (meer) te gaan bewegen (GGD Gelderland-Zuid 2016/ 2017).

	man	vrouw	19-35	35-50	50-64	65-74	75+
	%	%	%	%	%	%	%
Nodig om meer te bewegen:							
<i>om meer te bewegen heb ik meer tijd nodig</i>	29	25	39	46	27	5	2
<i>geld nodig (voor lidmaatschap, kleding, schoenen)</i>	8	9	20	7	7	3	4
<i>vervoer naar sportclub nodig</i>	1	2	5	1	1	0	1
<i>iemand om samen mee te gaan heb ik nodig</i>	12	15	25	18	11	6	6
<i>een ander aanbod van sporten is nodig</i>	4	5	6	6	4	1	1
<i>aangepast sporten voor mijn beperking is nodig/</i>	4	4	1	4	3	7	6
<i>ik heb iets anders nodig om meer/vaker te bewegen</i>	7	12	10	8	10	8	12

Belangrijkste resultaten algemene cijfers in Berg en Dal

- *Inwoners uit Berg en Dal scoren beter dan gemiddeld in de provincie Gelderland met betrekking tot de Nationale Beweegnorm*
- *Op het gebied van de fitnorm scoren inwoners uit de gemeente Berg en Dal ook beter dan gemiddeld in de provincie Gelderland.*
- *Ook op de combinorm scoren inwoners uit de gemeente Berg en Dal gemiddeld beter dan in de provincie Gelderland*
- *Het gemiddeld aantal inwoners met een gezond gewicht is vergelijkbaar met het aantal inwoners in de provincie Gelderland met een gezond gewicht.
Op het gebied van ondergewicht en overgewicht scoort de gemeente Berg en Dal echter hoger dan gemiddeld in de provincie.
Het aantal inwoners met ernstig overgewicht (obesitas) is beduidend lager dan gemiddeld in de provincie Gelderland.*
- *Opvallend is dat het aantal inwoners dat lid is van een sportvereniging, in alle leeftijdsklassen hoger is dan gemiddeld in de provincie Gelderland. De gemeente Berg en Dal bewijst daarmee een sterk verenigingsleven te hebben.*

3.2 Effecten op doelgroep mensen met een beperking

Binnen Sportstimulering Berg en Dal is Uniek Sporten een belangrijke samenwerkingspartner. Uniek Sporten richt zich op één van de speerdoelgroepen van Sportstimulering Berg en Dal, namelijk: mensen met een beperking.

Uniek Sporten algemeen

Uniek Sporten is het sportloket voor het beantwoorden van sportvragen van mensen met een beperking en het coördineren van begeleiding bij het vinden van de juiste sport. Aan de andere kant zoekt Uniek Sporten de koppeling met de sportaanbieder, biedt ondersteuning en geeft advies in het opstarten van nieuw aangepast sportaanbod of het versterken hiervan. Op basis van de wensen en behoeften worden deskundigheidsbevorderingen georganiseerd welke zich richten op het kader en de ondersteuning van trainers en vrijwilligers die te maken hebben met de doelgroep.

In samenwerking met verschillende partners worden (side) events op het gebied van aangepast sporten georganiseerd. Laagdrempeligheid en toegankelijkheid staan hierbij centraal. Uniek Sporten biedt daarnaast ondersteuning in het organiseren van clinics en workshops binnen o.a. het speciaal onderwijs en zorginstanties, waarbij verenigingen potentiële sporters kunnen inspireren, enthousiasmeren en kennis laten maken met hun tak van sport.

De kracht van Uniek Sporten zit in de regionale aanpak en samenwerking. Uniek Sporten regio Nijmegen is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Nijmegen, Beuningen, Berg en Dal, Wijchen, Heumen en Mook en Middelaar. Juist de combinatie van de regionale met de lokale aanpak maakt Uniek Sporten krachtig.

Naast de samenwerking tussen de gemeentes is er ook het Samenwerkingsverband Uniek Sporten regio Nijmegen, wat bestaat uit een sterke samenwerking tussen sport, zorg, welzijn, onderwijs, overheid en overige belanghebbende organisaties. Al deze partijen slaan de handen ineen om de komende jaren extra in te zetten op aangepast sporten.

2020: Het jaar van de Corona uitbraak

We kunnen concluderen dat 2020 een bijzonder jaar is geweest, waarbij we continue hebben moeten bijsturen. De uitbraak van Corona heeft het landschap van aangepast sporten duidelijk geraakt, juist ook omdat het een toch al kwetsbare groep betreft. Ondanks dat enkele ambities geen doorgang konden vinden, hebben we via de digitale weg, of varianten binnen de geldende maatregelen, toch impact kunnen creëren op het thema aangepast sporten. Corona heeft in zowel positieve als negatieve zin gevolgen gehad voor aangepast sporten in de gemeente.

Impact op het sportlandschap

(Sport)evenementen kwamen te vervallen, en daarmee kansen voor side events voor de aangepaste sporter.

Er waren minder sportadviesvragen i.v.m. het stilliggen van het verenigingsleven en de adviezen om thuis te blijven. Voor samenwerkingspartners bracht deze periode bovendien andere prioriteiten met zich mee. Zo was er bijvoorbeeld een afname in de vragen vanuit het verenigingsleven m.b.t. aangepast sporten. Diverse projectideeën of daadwerkelijk geplande projecten zijn in samenspraak met de partners opnieuw bekeken, geannuleerd of waar mogelijk verplaatst of in een andere vorm alsnog georganiseerd. Zowel regio overstijgende als lokale projecten (Sportcafé Walking Sports, Wheels2Sport etc.).

Creativiteit en digitalisering

Creativiteit werd het sleutelwoord. Hierdoor hebben we juist veel zorgaanbieders weten te ondersteunen met bewegen op locatie. Zo hebben we toch nog vele beweeguren voor de doelgroep kunnen realiseren. Ook door digitale bijeenkomsten of Webinars te organiseren en materiaal op te sturen, hebben we vele partners en sportverenigingen alsnog weten te inspireren en enthousiasmeren. Het drukbezochte digitale platform unieksporten.nl blijft wederom van belang voor de inwoners van gemeente Berg en Dal, om alle informatie over aangepast sporten te vinden. Kortom; een bewogen jaar met nieuwe uitdagingen kansen richting 2021.

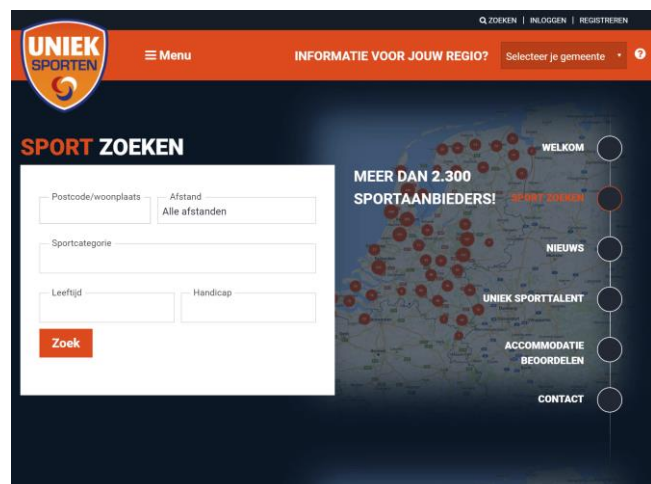
Uniek Sporten en sportadviestrajecten: match tussen vraag en aanbod

Met betrekking tot sportadviestrajecten blijkt dat iedere situatie en casuïstiek van een individuele sportadviesvraag anders is en daarom vraagt om een behandeling en advies op maat. Het ene individu heeft bijvoorbeeld meer de behoefte aan adviezen over de verschillende mogelijkheden op het gebied van aangepast sporten, terwijl het andere individu meer begeleiding of afstemming nodig heeft in het proces voorafgaand. De ene keer verloopt het contact via het individu, terwijl de andere keer voornamelijk wordt gecommuniceerd met zijn/haar ouder/verzorger en/of begeleider.

In 2020 zijn via ondersteuning vanuit de regiocoördinator van Uniek Sporten 7 verschillende individuele sportadviestrajecten doorlopen waarin de betreffende persoon, als inwoners van de gemeente Berg en Dal, is gestimuleerd, gemotiveerd en geadviseerd in de toeleiding naar (structureel) sporten en bewegen. Mensen weten hierbij steeds vaker zelf de weg naar Uniek Sporten te vinden, maar ook kan geconstateerd worden dat de doorverwijzing vanuit zorg en welzijn (bijvoorbeeld Sociale Teams, 4 doorverwijzingen) steeds vaker voorkomt.

Tegelijkertijd moet duidelijk worden gemaakt dat, door de naamsbekendheid en de inzet op de profilering van Uniek Sporten, individuen en/of

ouders/verzorgers/begeleiders de weg naar een geschikte aangepaste sportmogelijkheid ook via de website van Uniek Sporten hebben kunnen vinden. In 2020 heeft de website van Uniek Sporten regio Nijmegen (waaronder inwoners van de gemeente Berg en Dal vallen) namelijk ruim 5500 unieke bezoekers genoteerd, waarvan meer dan 500 personen uit de gemeente Berg en Dal middels de zoekfunctie zelf naar een geschikte aangepaste sportmogelijkheid heeft gezocht. Hoewel dit niet direct iets zegt over de definitieve en/of structurele sport- en beweegparticipatie, toont dit wel aan dat individuen ook via andere kanalen op zoek gaan naar passende sportactiviteiten. Hiermee wordt de behoefte aan een sportservicepunt aangepast sporten - met een overzicht van de aangepaste sportmogelijkheden in de regio Nijmegen - nog eens extra benadrukt.

Uniek Sporten en verenigingsondersteuning

Meerdere sportaanbieders en initiatiefnemers hebben i.s.m. Uniek Sporten en Sportstimulering Berg en Dal haar deuren voor mensen met een beperking geopend en op die manier het sportaanbod voor mensen met een beperking vergroot. Ondersteuning van sport- en beweegaanbieders kan op verschillende manieren, zoals advies- en ondersteuningsfunctie, subsidiemogelijkheden, procesbegeleiding, ledenwerving, het inschakelen van het netwerk en borging van het aangepast sportaanbod. Daarnaast kunnen bv. clinics/workshops aangeboden worden in het (speciaal) onderwijs.

In samenwerking met partner MEE Gelderse Poort, is er deskundigheidsbevordering georganiseerd voor de hele regio Nijmegen. Op basis van de wensen en behoeftes werd deze bijeenkomst georganiseerd voor trainers/begeleiders van de doelgroep Licht Verstandelijke Beperking (LVB). Vanwege de Coronamaatregelen diende deze bijeenkomst digitaal georganiseerd te worden, waarbij de deelnemers via een van tevoren ontvangen thuiskit aan de slag gingen met het onderwerp.

In samenwerking met de senioren beweegcoach is een Sportcafé Walking Sports georganiseerd voor de sportaanbieders uit Berg en Dal, maar ook uit Heumen en Mook en Middelaar. Het doel van deze bijeenkomst was verenigingen te inspireren aangepast aanbod op te zetten, gericht op senioren.

Door de coronamaatregelen is er gekozen de bijeenkomst zelf anders in te richten door met verenigingen die zich hadden aangemeld individueel in gesprek te gaan.

Naast bovenstaande projecten zijn ook nog vier sportaanbieders individueel ondersteund en geadviseerd. Deze ondersteuning was gericht op Sjors Sportief, subsidies, uitwijkmogelijkheid locatie i.v.m. corona.

Uniek Sporten en zorg, welzijn en onderwijs

Zorg-, welzijns- en onderwijspartijen in de regio Nijmegen, en dus ook in de gemeente Berg en Dal, spelen een steeds belangrijkere rol in het contact met mensen met een beperking. Het zijn zogenaamde vindplekken.

In verband met corona was het in 2020 een uitdaging om een goede verbinding te leggen met deze organisaties. Ook dit jaar zou het de bedoeling zijn, in samenwerking met Sportstimulering Berg en Dal, aansluiting te zoeken bij netwerklunches van de sociale teams om het thema sport en bewegen breed, met extra aandacht voor aangepast sporten, te presenteren. Helaas heeft dit geen doorgang kunnen vinden, waardoor het in 2021 extra aandacht verdient.

Met Entrea (Ubbergen) heeft Uniek Sporten een rol kunnen vervullen in de behoefte om laagdrempelig en dichtbij sport te kunnen organiseren voor de verschillende kinderen in de woongroepen. Hierbij is de koppeling gemaakt met het ROC Nijmegen en zullen studenten een programma op maat op locatie aan gaan bieden (ontwikkeling project in 2019, start begin 2020). Door de rol die het ROC Nijmegen heeft binnen het Samenwerkingsverband Uniek Sporten regio Nijmegen, is het gelukt deze verbinding te leggen.

Als onderdeel van de regionale campagneweek aangepast sporten, in samenwerking met N.E.C. Maatschappelijk, is extra ingezet op de verschillende woonvormen van zorginstellingen. Door de coronamaatregelen worden deze kwetsbare mensen extra hard geraakt en door een op maat gemaakt sport- en beweegtraject is geprobeerd hier een positieve bijdrage te leveren. In de regio Nijmegen zijn, onder professionele begeleiding van Stichting Koprol, eind november 3 weken lang wekelijks 15 sport- en beweegtrajecten, op 11 locaties van 4 zorginstellingen

(Pluryn, Driestroom, Dichterbij en RIBW) georganiseerd. Uit de gemeente Berg en Dal heeft een locatie van Pluryn en een locatie van RIBW hieraan deelgenomen.

“De sportactiviteiten waren een groot succes! Door de coronamaatregelen worden onze bewoners erg beperkt in hun mogelijkheden. Middels deze wekelijkse sportmomenten hebben ze toch een leuke activiteit én komen ze lekker in beweging”

Dorien Meilink
Cultureel Werker en Participatie coach, Domein Vrije Tijd bij Pluryn

Uniek Sporten en projecten/ (side) events

Er zijn het afgelopen jaar ook meerdere projecten gedraaid en/of (side) events georganiseerd waar zowel de aangepaste sporter als het verenigingsleven op het gebied van aangepast sporten in de gemeente Berg en Dal van heeft kunnen profiteren.

Dit zijn projecten/(side) events die zowel regionaal als lokaal zijn georganiseerd.

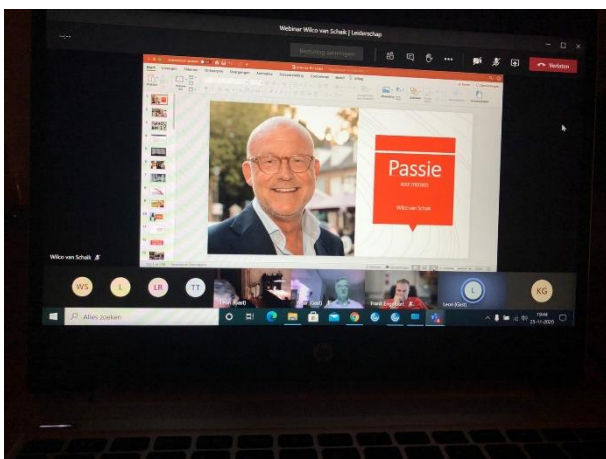
Waar het, in 2019 gelanceerde, Wheels2Sport concept in 2020 extra onder de aandacht gebracht zou worden, gooide Corona ook hierbij roet in het eten. Wheels2Sport zorgt ervoor dat volwassenen met een fysieke beperking kosteloos sporthulpmiddelen kunnen uitproberen, zonder eerst een heel WMO-traject in te moeten. Door de beschikbaarheid van sportvoorzieningen vanuit een uitleenpool, kan uit het brede aanbod uiteindelijk de sport gekozen worden die het best past.

Vanaf september is de naam veranderd in Uniek Sporten Uitleen en is sinds dat moment ingezet om een communicatiecampagne klaar te zetten. Zodra de maatregelen rondom corona het toelaten, zal die campagne gelanceerd worden.

Samen al eerder beschreven is met de maatschappelijke tak van N.E.C. Nijmegen ook dit jaar weer de week van aangepast sporten georganiseerd. Ondanks de coronamaatregelen is middels deze week getracht aandacht te vragen voor het aangepast sporten (en de beeldvorming hiervan), zijn er geluksmomenten voor de doelgroep gecreëerd en zijn vrijwilligers en verenigingen extra gewaardeerd.

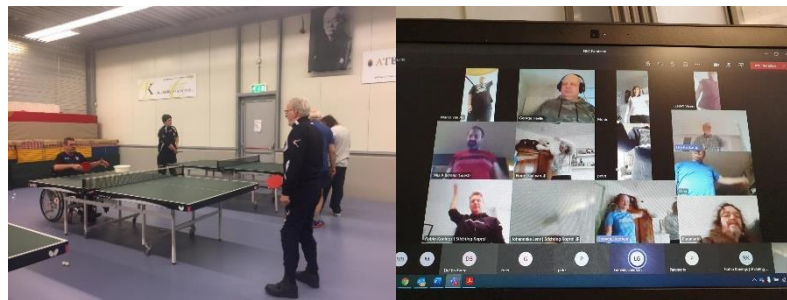
Voor de sportverenigingen werden gedurende deze week, naast de eerdergenoemde deskundigheidsbevordering, ook vrijwilligers extra gewaardeerd middels een exclusieve Webinar van N.E.C.-directeur Wilco van Schaik.

In het speciaal onderwijs hebben kinderen een online beweegmoment en persconferentie gehad met N.E.C.-spelers.

In 2019 is gestart met de eerste lichting van het N.E.C. Parateam. Een innovatief project wat uit het regionale samenwerkingsverband is ontstaan. N.E.C. Nijmegen organiseert, samen de Sint Maartenskliniek, Special Heroes en Uniek Sporten, sportactiviteiten voor mensen met een amputatie. Wekelijks maken zij kennis met verschillende sportactiviteiten en sportaanbieders om na een jaar een juiste structurele sport te kunnen kiezen. Daarnaast speelt het sociale aspect een grote rol (onderlinge steun en betrokkenheid, elkaar stimuleren drempels te overwinnen). De deelnemers uit het N.E.C. Parateam zijn afkomstig uit de gehele regio Nijmegen. In juni 2020 is het traject van de eerste lichting afgelopen en heeft elke deelnemer zich bij een sportaanbieder aangemeld is sport nog steeds structureel. In november is, door corona helaas vertraagd, de tweede lichting van start gegaan. Opnieuw is een groep deelnemers met een amputatie (of soortgelijke lichamelijke beperking) wekelijks met elkaar aan het sporten bij N.E.C. Helaas nog digitaal, maar wanneer mogelijk ook fysiek met elkaar samen.

2020 heeft ook in het teken gestaan van Sport en Beweegakkoord van de gemeente Berg en Dal. Ook dit traject had flink te kampen met coronamaatregelen, annuleren/aanpassen van bijeenkomsten en een flinke dosis flexibiliteit en creativiteit om er toch het maximale uit te halen. Uniek Sporten is zowel bij de kerngroep, als bij de regiegroep, aangesloten.

Koers en vooruitblik 2021

Niet verrassend leidt coronajaar 2020 tot nieuwe uitdagingen in de toekomst. De aangepaste sporter is in haar kwetsbare positie hard geraakt door de pandemie. Juist deze groep heeft normaliter al specifieke aandacht nodig om de weg naar geschikt sportaanbod te vinden. De komende periode zal essentieel zijn om het percentage mensen met een beperking die aan sport of beweging doen, weer een nieuwe 'boost' te geven. Het Sport- en Beweegakkoord zal voor Sportstimulering Berg en Dal, waar Uniek Sporten een onderdeel van is, de rode draad vormen voor de koers voor 2021.

Belangrijkste resultaten mensen met een beperking

- *7 individuele sportadviestrajecten zijn doorlopen.*
- *Steeds meer inwoners gaan zelf opzoek naar de diverse sport- en beweegmogelijkheden. Zo had de website van Uniek Sporten in 2020 regionaal 5500 unieke bezoekers waarvan 500 bezoekers gebruik hebben gemaakt van de zoekfunctie naar een passend sport- en beweegaanbod.*
- *7 sportaanbieders hebben ondersteuning op maat gehad en/ of gebruik gemaakt van deskundigheidsbevordering (mede) georganiseerd door Uniek Sporten.*
- *Communicatie in tijden van Lock down, wekelijks beweegfilmpjes voor mensen met een beperking gedeeld.*

- *In samenwerking met de Senioren Bewegcoach en de gemeentes Heumen en Mook en Middelaar is een Sportcafé georganiseerd met als doel het inspireren van Walking Sports. Door Corona is het Sportcafé niet doorgegaan, maar zijn er met 3 sportverenigingen wel individuele trajecten op dit thema gestart.*
- *In 2019 is het concept Wheels2Sport uitgerold in de hele regio Nijmegen. Waar 2020 in het teken zou staan van het onder de aandacht brengen van dit concept, is dit door corona niet gelukt. Daarvoor in de plaats is een uitgebreide communicatiecampagne voorbereid, wat gelanceerd zal gaan worden wanneer dat mogelijk is.*
- *Mediacampagne via het netwerk van N.E.C. met activiteiten als impuls voor aangepast sporten. Met o.a. sport- en beweegtraject op locatie voor cliënten in woonvormen. In de regio Nijmegen zijn, in samenwerking met Stichting Koprol, eind november 3 weken lang wekelijks 15 sport- en beweegtrajecten, op 11 locaties van 4 zorginstellingen (Pluryn, Driestroom, Dichterbij en RIBW) georganiseerd. Uit de gemeente Berg en Dal heeft een locatie van Pluryn en een locatie van RIBW hieraan deelgenomen.*
- *Uniek Sporten heeft zowel in de kerngroep, als in de regiegroep, haar bijdrage geleverd bij de totstandkoming van het Sport en Bewegakkoord van Berg en Dal.*

3.3 Effecten op doelgroep senioren

Binnen het concept van Sportstimulering Berg en Dal is de senioren beweegcoach (verbonden aan Kwiek Actieve Leefstijl) een belangrijke samenwerkingspartner. De senioren beweegcoach richt zich op één van de speerdoelgroepen van Sportstimulering Berg en Dal, namelijk: senioren.

Inzet beweegcoach senioren algemeen

Deze speciale inzet voor senioren heeft een positieve uitwerking en verbindende werking in heel het dorp. In alle kernen krijgt de beweegcoach steeds meer aansluiting en contact met de wijkteams, verenigingen en kleine beweegvormen die voor de senioren aantrekkelijk zijn.

Doordat veel activiteiten een match hebben met Kwiek Actieve leefstijl is kwaliteit van kader, materiaal en accommodatie gewaarborgd. De beweegcoach senioren adviseert en ondersteunt Kwiek Actieve Leefstijl en andere sportverenigingen met senioren sportaanbod. Daarnaast is de beweegcoach senioren betrokken bij diverse projecten voor senioren.

Projecten voor senioren

Valpreventie

De senioren beweegcoach is voorzitter van de werkgroep valpreventie. In het kader van de valpreventie wordt er twee keer per jaar en overleg gepland met Thuiszorg, apotheek, fysiotherapie, huisartsen, GGD, ergotherapie en beweegcoach. In 2020 zijn we twee keer bij elkaar gekomen met de werkgroep.

Fittesten senioren

In het voorjaar van 2020 heeft de senioren beweegcoach vanuit Sportstimulering Berg en Dal het initiatief genomen om met vier organisaties (Fitnesscentrum Anytime, Tennisvereniging Groesbeek, Zwembad de Lubert en Kwiek Actieve leefstijl) een lezing, fittest en activiteiten op te zetten voor bewoners rondom park 't Groeske. Alles was gereed voor de uitvoering tot Corona roet in het eten gooide. In september hebben we er daarom voor gekozen om de lezing op een andere wijze op te pakken en de fittesten Coronaproof te organiseren.

“De fittest was voor mij een fijne ervaring. De looproute heb ik langer volgehouden dan mijn man. Dat verbaasde mij, omdat wij beiden fanatieke lopers zijn.”

Lezingen

Wethouder Sport Annelies Visser opende op 28 september in het Protestantse kerkje in Groesbeek de avond die georganiseerd werd door verschillende sportorganisaties samen met Sportstimulering Berg en Dal.

De lezingen “De rijkdom van bewegen voor het bewegende brein” door professor Marcel Olde Rikkert en “De kracht van spieren” door fysiotherapeut Jasper Huberts werden door een hele zaal vol geïnteresseerden (met uiteraard iedereen op gepaste afstand) gevolgd.

Aansluitend gaf de Senioren beweegcoach, Marian Schijf, een overzicht van de beweegmogelijkheden die aangeboden worden in de gemeente Berg en Dal.

Fittesten en vervollessen

Samen met studenten van de HAN, vrijwilligers van diverse verenigingen en Sportstimulering Berg en Dal is op zaterdag 3 oktober 2020, in sporthal heuvelland een 'Coronaproof fitmeting'

gedaan voor 78 senioren. Op 11 punten is er getest, van bloeddruk tot conditie, waarna de deelnemer met de testuitslagen bij de adviseur een persoonlijk advies kon ontvangen. Tijdens dit advies is er bekeken welk sportaanbod het beste aansluit bij deze persoon.

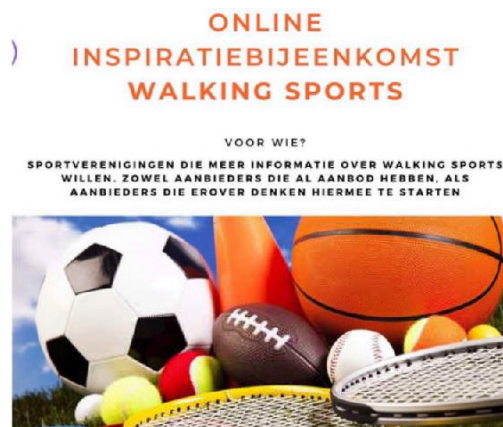
Verder is er tijdens deze dag, na de fittest, een korte evaluatie afgenomen waaruit de weergegeven persoonlijke quotes zijn ontstaan. Na afloop van de fittesten hebben uiteindelijk 45 senioren deelgenomen aan de vervollessen bij één of meerdere van de organiserende sportaanbieders.

“Goed georganiseerd met een fijne begeleiding. Ik kan ook niets negatiefs bedenken, ik zou graag vaker zo'n test willen ondergaan voor het meetmoment.”

“Fijne organisatie met de juiste begeleiding en uitleg. De meeste scores waren zoals ik had verwacht en heb daar ook de passende adviezen voor ontvangen.”

Walking Sports

In 2019 is het initiatief Walking Football opgezet in de gemeente Berg en Dal. Begin 2020 zijn er twee bijeenkomsten geweest met de organisaties die Walking Football aanbieden. In de loop van 2020 is dit initiatief opgegaan in een werkgroep Walking Sports.

Voor geïnteresseerde sport- en beweegaanbieders zou er een digitale avondbijeenkomst rondom het thema 'Walking Sports' georganiseerd worden. Deze is door onvoldoende belangstelling niet door gegaan.

N.a.v. de afgelaste inspiratiebijeenkomst hebben drie verenigingen uit Berg en Dal (TV de Oorsprong, Ikaros en GTTC) aangegeven graag meer informatie en ondersteuning te ontvangen voor het opzetten van Walking Sports binnen de eigen vereniging. De verenigingsondersteuner en de senioren beweegcoach van Sportstimulering Berg en Dal hebben aan de hand daarvan een start gemaakt met deze ondersteuning,

welke in 2021 een vervolg gaat krijgen.

Dementienetwerk

Tijdens bijeenkomsten van het dementienetwerk is ruimschoots aandacht geweest voor het belang van sport en bewegen bij deze doelgroep. Daarnaast zijn in de docenten van Kwiek Actieve Leefstijl in 2020 wederom geschoold om mensen met dementie te kunnen begeleiden in de (reguliere) groepen.

Daarnaast zijn er twee specifieke beweeggroepen opgestart waaraan dementerenden samen met hun partner of mantelzorger deel kunnen nemen.

Beweegroutes

Met het project 'beweegroute' motiveren we senioren om een ommetje te maken in eigen omgeving door heel Berg en Dal, variërend van 1 tot 3 km waarbij gebruik gemaakt wordt van het straatmeubilair. (À la Kerkerdom) De senioren beweegcoach heeft vanuit Kwiek Actieve Leefstijl het initiatief genomen om samen met stichting het 't Groeske en Vitaal Mariëndaal een route te realiseren in het park 't Groeske. Het doel was om niet alleen een route aan te leggen maar ook om wekelijkse beweeggroepjes te starten voor ouderen die niet graag alleen willen bewegen en sturing nodig hebben.

Vanwege de coronamaatregelen heeft de ontwikkeling van de beweegroute een tijd stilgelegen. In september zijn we weer opgestart en de routes liggen klaar. De 23 koppen op de palen zijn ontworpen en liggen inmiddels bij de drukker zodat deze in 2021 geplaatst kunnen worden.

Daarnaast heeft de senioren beweegcoach mee mogen denken over het beweegpark bij voetbalvereniging de Treffers uit Groesbeek. Op het sportpark komt een Milon- cirkel en een beweegroute richting de omliggende wijk.

Het doel is om deze in 2021 daadwerkelijk te realiseren.

Luchtige café

Het Luchtig café, voorheen het COPD-café is een activiteit voor mensen met luchtwegproblemen. Deze problemen kunnen worden veroorzaakt door COPD, astma, bronchitis of een andere longaandoening. Tijdens de bijeenkomsten behandelen we verschillende onderwerpen die allen te maken hebben met het beter kunnen omgaan met de longaandoening. Dit kan gaan over voeding, medicijngebruik, beweging en een positieve mentale gezondheid. Helaas konden deze fysieke bijeenkomsten door de coronamaatregelen in 2020 niet plaatsvinden.

We hebben daarom een speciaal filmpje opgenomen voor deze doelgroep om te laten zien dat wij hen niet vergeten. Het Luchtig café is een initiatief van het Sociaal Team Groesbeek, Forte Welzijn, de beweegcoach senioren van Sportstimulering Berg en Dal, ZZG-wijkverpleging en Fysiotherapie Boonstra en Mulders.

Het filmpje is te bekijken via de volgende link: <https://youtu.be/NrQB66b-7pQ>

Lokaal Sportakkoord Berg en Dal

De senioren beweegcoach is in 2020 nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het Lokaal Sportakkoord. De coronamaatregelen hebben een groot effect gehad op de ontwikkeling van het Lokaal Sportakkoord. Zo moest de kerngroep flexibel omgaan met de geldende maatregelen en heeft een groot deel van het traject digitaal plaatsgevonden. De senioren beweegcoach heeft tijdens het gehele proces deel uitgemaakt van de kerngroep. Na het opleveren van het Berg en Dalse Sportakkoord heeft de senioren beweegcoach ook plaatsgenomen in de regiegroep.

Beweegcoach senioren en ondersteuning van sport- en beweegaanbieders

De senioren beweegcoach heeft ondersteuning geboden aan/ samengewerkt met 4 verschillende sportaanbieders uit de gemeente Berg en Dal. Dit was met name rond het project 'fittesten voor senioren'. Daarnaast werkt de senioren beweegcoach samen met de 3 senioren sportverenigingen uit de regio (Mook-Middelaar, Heumen en Gennep). In 2021 gaat de beweegcoach senioren deze verenigingen ondersteunen in o.a. het geven van groepslessen.

Ondersteuning Kwiek Actieve Leefstijl

Kwiek Actieve leefstijl is een belangrijke en de grootste senioren sportvereniging binnen de gemeente Berg en Dal. De bewegcoach senioren heeft een belangrijke rol in de advisering en ondersteuning van deze sportvereniging. Onderstaand wordt een overzicht weergegeven van de belangrijkste ondersteunende activiteiten van de bewegcoach senioren in 2020.

- Tot half maart hebben de reguliere lessen gewoon plaats kunnen vinden.
- Na half maart, tijdens de eerste Lock down, zijn er met alle docenten filmopnamen gemaakt voor alle senioren maar met specifieke aandacht voor de kwetsbare senioren. Deze lessen zijn en worden nog steeds op alle werkdagen om 9.30 uur uitgezonden via Omroep Groesbeek.
- Er zijn, in samenwerking met o.a. de boswachter, vier tijdelijke beweegroutes in het bos uitgezet waar senioren tijdens de routes diverse oefeningen kunnen doen.
- De lessen zijn, op het moment dat het weer mogelijk was, verplaatst naar buiten (bossen, velden en parken) om leden wekelijks beweegactiviteiten aan te kunnen bieden.
- Er zijn 45 beweegkaarten ontwikkeld voor de (buiten)beweeglessen nadat sporten in groepen weer mogelijk werd.
- Kwetsbare leden zijn in de Lock down periode wekelijks gebeld door de docenten om zo binding te houden.
- De bewegcoach senioren heeft samen met Kwiek Actieve Leefstijl de overbruggingsregeling (TOZO) aangevraagd voor docenten in de tijd dat de lessen stil kwamen te liggen.
- Er zijn nieuwe roosters gemaakt voor Kwiek Actieve Leefstijl en nieuwe docenten aangenomen om het nieuwe seizoen weer in de zaal te kunnen starten.
- Het kader van de vereniging is twee keer (bij)geschoold en heeft een (herhaling) reanimatiecursus gehad.
- Van september tot en met december zijn de lessen in de zalen zo aangepast dat senioren toch gewoon konden komen sporten (tot aan de Lock down). Echter bleek dat, ondanks deze aanpassingen, 25% van de leden niet kwam sporten door de angst voor het virus.
- Er zijn bewegboeken gemaakt zodat leden, die niet kwamen sporten, naast filmpjes en beweegroutes ook een vorm van personal training aangeboden kregen.
- Er zijn 2 nieuwe sportgroepen ontstaan. Een groep ontspannen bewegen in Beek en groep Pilates in Berg en Dal.
- De senioren bewegcoach heeft inhoudelijke ondersteuning (beleid, trainingen, opleidingen, samenwerkingen, etc.) geboden aan Kwiek Actieve Leefstijl.

Match tussen vraag en aanbod senioren sport

Regelmatig worden er matches gemaakt tussen senioren en het aanbod waarbij de bewegcoach senioren de schakel is. Deze vragen komen vanuit de inwoners zelf, maar ook vanuit de eerstelijnsgezondheidszorg en sociale wijkteam (10 matches). Dit jaar zijn dit 73 matches waarbij de bewegcoach een coachende rol had.

Belangrijkste resultaten senioren

- *De werkgroep valpreventie is in 2020 voortgezet waarin de beweegcoach senioren samen met diverse zorgprofessionals twee keer per jaar bij elkaar komen.*
- *78 senioren hebben deelgenomen aan een Coronaproof ingerichte lezing van Professor Marcel Olde Rikkert en fittest met als resultaat 45 belangstellende voor structurele beweegactiviteiten.*
- *Het initiatief van Walking Football is verder uitgebreid tot een werkgroep Walking Sports. Er zijn 3 sportverenigingen geïnteresseerd in het opzetten van Walking Sports aanbod binnen de vereniging.*
- *Het belang van sporten en bewegen bij dementie zijn tijdens bijeenkomsten van het dementienetwerk is ruimschoots aan bod gekomen. Alle docenten van Kwiek Actieve Leefstijl opgeleid om mensen met dementie te kunnen begeleiden in de (reguliere) groepen. Er zijn twee specifieke wandelgroepen opgestart waaraan dementerenden samen met hun partner of mantelzorger deel kunnen nemen.*
- *Alles staat klaar voor het aanleggen van een beweegroute o.a. door de Kloostertuin en park 't Groeske, om zo meer beweging voor o.a. kwetsbare senioren en het jonge kind te stimuleren. De daadwerkelijke aanleg vindt plaats in 2021. Daarnaast is de beweegcoach senioren betrokken geweest bij de ontwikkeling van een beweegroute op het sportpark Zuid (de Treffers).*
- *Het COPD-café is doorontwikkeld naar het Luchtig café (o.a. gericht op voeding en bewegen) voor mensen met luchtwegproblemen. De beweegcoach senioren heeft met 4 samenwerkingspartners een filmpje opgenomen om de doelgroep een hart onder de riem te steken.*
- *De beweegcoach senioren heeft vanuit de kerngroep en regiegroep een belangrijke bijdrage geleverd aan het Lokaal Sportakkoord voor de doelgroep senioren.*
- *De senioren beweegcoach heeft ondersteuning geboden aan/ samengewerkt met 7 verschillende sportaanbieders.*
- *De senioren beweegcoach heeft inhoudelijke ondersteuning (beleid, trainingen, opleidingen, samenwerkingen, etc.) geboden aan Kwiek Actieve Leefstijl. In de coronaperiode heeft de beweegcoach senioren diverse initiatieven opgezet of ondersteund om zowel leden als niet-leden in beweging te houden.*
- *Er zijn 73 matches gemaakt waarbij senioren doorgeleid zijn naar structureel sport- en beweegaanbod.*

3.4 Effecten op doelgroep jeugd

Basisonderwijs

Vanaf 2016 is het basisonderwijs betrokken als samenwerkingspartner binnen Sportstimulering Berg en Dal in de vorm van zowel Stichting SPOG (8 scholen) als Stichting Condor (5 scholen). Per schooljaar wordt opnieuw bekeken welke afspraken t.a.v. Sportstimulering gemaakt kunnen worden.

Belangrijke onderdelen uit de jaarplannen van beide stichtingen zijn: clinics in het onderwijs, de Koningsspelen (gezamenlijke sportdag), actief leren, het signaleren van motorische of lichamelijke achterstanden, de sportcommissie, studenten sportopleidingen en Sjors Sportief.

Naast de jaarplannen van het onderwijs vinden er tijdens de schoolvakanties twee instuiven per jaar, per kern (Groesbeek, Beek-Ubbergen en Millingen) plaats.

Clinics in het basisonderwijs 2020

Zowel SPOG als Condor heeft de sportaanbieders aan het begin van het schooljaar benaderd en zelf een maand laten kiezen waarin ze clinics aan willen bieden. Ook hebben de sportaanbieders de keuze gekregen op welke scholen ze clinics aan willen bieden en voor welke groepen. Aan de hand daarvan hebben beide stichtingen een jaarkalender samengesteld. Per maand wordt weergegeven welke sportaanbieders clinics aanbieden tijdens de gymlessen op school.

In totaal stonden clinics vanuit 15 sport- en beweegaanbieders ingepland (beide stichtingen opgeteld). Helaas kon door Corona een groot aantal clinics afgelopen jaar niet doorgaan.

De clinics die wel door konden gaan waren op 1 hand te tellen.

Wanneer mogelijk willen beide stichtingen de clinics en samenwerking met de sport- en beweegaanbieders z.s.m. weer oppakken.

Koningsspelen

De Koningsspelen werden al jarenlang georganiseerd door de SPOG-sportcommissie en een aantal externe partijen. Een kleine 1000 kinderen van de groepen 4 t/m 8 van de acht basisscholen kwamen op de Sportpark Zuid bij elkaar om daar m.b.v. diverse sport- en beweegaanbieders en allerlei enthousiaste ouders en stagiaires een sportieve en fijne dag te beleven.

Ook afgelopen schooljaar zijn we weer enthousiast begonnen met de organisatie van de Koningsspelen, maar Corona gooide helaas roet in het eten. Op vrijdag 24 april, de dag waarop de Koningsspelen gepland stonden, waren de scholen dicht en zaten alle kinderen thuis. We hebben toen last-minute besloten om in samenwerking met diverse partijen een online editie van de Koningsspelen op te zetten en uit te voeren.

Ook Stichting Condor heeft een eigen online Koningsspelen georganiseerd met verenigingen uit de directe omgeving (SVO korfbal, Stal Ebbers, Muziek met Marieke, Leonkaartjes en Bad-Beek). Daarnaast hebben zij de link van de online Koningsspelen vanuit SPOG gedeeld met alle leerlingen.

Om 9:00 uur was er een gezamenlijke start via een livestream of via TV Gelderland. Tussen 9:00 en 12:00 uur konden kinderen zelf kiezen uit een heel scala aan activiteiten die veelal in filmpjes uitgelegd werden. Alle filmpjes waren vanaf vrijdagochtend beschikbaar op het YouTube kanaal dat speciaal hiervoor in leven was geroepen.

In de titel van het filmpje werd de categorie aangegeven: sport, creatief, dans, challenge, etc.

Op deze manier kon iedereen kiezen voor de activiteiten die hij/zij leuk vond. Om 12:00 uur werd de dag afgesloten met een gezonde lunch die kinderen zelf voor moesten bereiden.

Gedurende de dag werden foto's en filmpjes gedeeld op de Padlets van de groepen en op de speciale Facebookpagina. Op deze manier konden kinderen elkaar zien en enthousiasmeren. Een dag die in deze bizarre tijd naast beweging en enthousiasme veel saamhorigheid te weeg bracht in verschillende buurten en wijken.

Actief leren

Alle scholen van SPOG en Condor zien het belang van actief leren in en willen hier graag tijd in investeren. Wij willen graag alle leerkrachten enthousiasmeren, maar vooral ook praktijkvoorbeelden aanreiken van hoe je actief leren in je klas kunt realiseren. Vele leerkrachten hebben de aangeleerde voorbeelden uit de eerder aangeboden workshops ingezet, uitgebreid en aangepast. Binnen beide sportcommissies hebben er regelmatig uitwisselingen plaatsgevonden van mogelijkheden en praktijkvoorbeelden. Ook zijn er twee leden van de SPOG-sportcommissie expliciet op zoek gegaan naar voorbeelden in de praktijk. Deze ideeën zijn inmiddels gebundeld en hier is een mooi boekje van gemaakt welke ter inspiratie op alle scholen gebruikt kan worden.

Signaleren motorische en/ of lichamelijke achterstanden binnen het primair onderwijs

SPOG, Condor, Forte Welzijn, de GGD en een aantal zorgprofessionals hebben zich gezamenlijk georiënteerd en verdiept in een 'signaleringsstelsel' waarbij de motorische ontwikkeling in combinatie met de lichamelijke ontwikkeling (o.a. groei en gewicht) in beeld gebracht kunnen worden. Wanneer gesignaleerd wordt dat een kind een achterstand heeft in de ontwikkeling dan zou deze in een vroeg stadium naar de juiste professional (o.a. lifestyle coach, diëtist, fysiotherapeut) doorgestuurd kunnen worden.

De scholen zijn een belangrijke vindplaats voor de doelgroep 'kinderen'. Op school worden veel signalen opgepikt (o.a. motorische achterstanden en overgewicht). Het zou mooi zijn wanneer leraren dit vroegtijdig signaleren en weten wat ze hiermee kunnen doen zonder dat dit meteen een heel traject met zich mee gaat brengen. Het signaleren en doorverwijzen moet vooral laagdrempelig uit te voeren zijn en niet te veel tijd in beslag nemen van de leraren. We willen de samenwerking met de professionals vooral preventief te werk gaan. Waar mogelijk proberen we de professionals daarvoor binnen de school te halen.

Bij een aantal scholen van SPOG zijn afgelopen schooljaar verschillende kleine pilots gestart om uit te proberen welke manieren van signaleren werkbaar en effectief zijn. Hieruit is er een balans opgemaakt en zijn we gestart met een traject. Inmiddels is binnen dit traject een signaleringsmethode (MQ-scan) aangeschaft en wordt deze uitgetoetst door Willem van Deelen op basisschool de Adelbrecht. Helaas heeft er door Corona in 2020 nog geen tussentijdse evaluatie plaats kunnen vinden. De evaluatie wordt in 2021 zeker ingepland.

De Sportcommissie

Zowel SPOG als Condor werken met een eigen zogenaamde sportcommissie. Iedere basisschool en een lid van het Sportteam van Forte Welzijn zijn vertegenwoordigd in de zogenaamde sportcommissie. De sportcommissie van SPOG komt 6 keer per jaar bij elkaar en de sportcommissie van Condor 4 keer per jaar. Tijdens de bijeenkomsten wordt de stand van zaken m.b.t. de jaarplannen (speerpunten) doorgenomen. Helaas hebben de vergaderingen niet

stichting primair onderwijs

Condor

allemaal fysiek plaats kunnen vinden. I.v.m. Corona hebben we een aantal bijeenkomsten digitaal vormgegeven en hebben we daarnaast contact gehouden en informatie uitgewisseld per e-mail.

Studenten sportopleidingen

Elke sportcoördinator van de afzonderlijke basisscholen onderhoudt contacten met de HAN (ALO), Kandinsky sport en het ROC Sport & Bewegen. Er wordt op schoolniveau met het team bekeken welke wensen en behoeften er zijn en aan de hand daarvan wordt contact opgenomen met de stagebureaus van de diverse sportopleidingen. Ook afgelopen jaar zijn binnen zowel SPOG als Condor diverse stagiaires actief geweest.

Sjors Sportief in het basisonderwijs

Met ingang van het schooljaar 2017/ 2018 is de Sportstimulering Berg en Dal van start gegaan met het leuke en kindvriendelijke sportstimuleringsprogramma genaamd: Sjors Sportief. Het geeft alle basisschoolkinderen na schooltijd de kans om zich te oriënteren in diverse takken van sport zonder direct lid te hoeven worden. Alle sportverenigingen/sportaanbieders krijgen de mogelijkheid om hun sport & vereniging te promoten in het kleurrijke Sjors Sportief boekje, waarop kinderen zich vervolgens digitaal kunnen inschrijven. Ook in het schooljaar 2020/ 2021 is er weer een nieuw boekje van Sjors Sportief uitgegeven. Net als afgelopen schooljaar staan er ook een aantal creatieve activiteiten in het boekje.

In oktober 2020 zijn de nieuwe boekjes voor het schooljaar 2020/ 2021 uitgedeeld op de basisscholen in de gemeente Berg en Dal. Het project loopt per schooljaar en niet per kalenderjaar. Daarom worden in deze rapportage de eindresultaten van schooljaar 2019/ 2020 weergegeven en daarnaast de tussentijdse resultaten van schooljaar 2020/ 2021 (loopt nog door tot juli 2021). Op de volgende pagina worden een aantal belangrijke cijfers rondom Sjors Sportief weergegeven.

Eindresultaat schooljaar 2019/ 2020

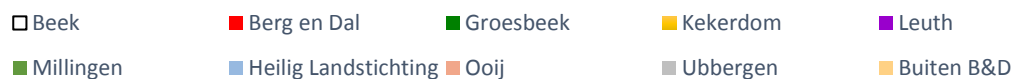
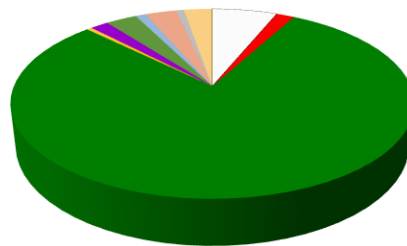
Wat	Aantal
Aantal aanbieders 2019/ 2020	47
Aantal activiteiten 2019/ 2020	322
Aantal inschrijvingen 2019/ 2020	403
Aantal al lid van sportvereniging	332
Aantal nog geen lid van sportvereniging	71
Aantal meldingen Armoedebeleid	4

Tussentijdse resultaten schooljaar 2020/ 2021

Wat	Aantal
Aantal aanbieders 2020/ 2021	47
Aantal activiteiten 2020/ 2021	236
Aantal inschrijvingen 2020/ 2021	339
Aantal al lid van sportvereniging	260
Aantal nog geen lid van sportvereniging	79
Aantal meldingen Armoedebeleid	3

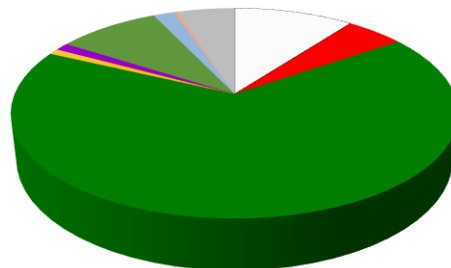
Eindresultaat inschrijvingen per woonplaats in schooljaar 2019/ 2020

Inschrijvingen per woonplaats Sjors Sportief 2019/ 2020

Tussentijdse resultaat inschrijvingen per woonplaats in schooljaar 2020/ 2021

Inschrijvingen per woonplaats Sjors Sportief 2020/ 2021

Belangrijkste conclusies Sjors Sportief

Meeste inschrijvingen in Groesbeek

Het meest opvallend aan bovenstaande grafieken is dat Groesbeek, net als in de afgelopen jaren, veruit het meeste aantal inschrijvingen heeft in beide schooljaren. Dit hangt mede samen met het aantal sportaanbieders per regio. Groesbeek heeft verreweg de meeste sportaanbieders. Daardoor is het activiteitenaanbod ook groter dan in de andere kernen.

Aantal inschrijvingen in de kernen buiten Groesbeek nemen in verhouding toe

In 2020 hebben we extra aandacht geschonken aan de kernen buiten Groesbeek om Sjors Sportief tot een succes te kunnen maken. Groesbeek heeft daarmee nog steeds verreweg de meeste inschrijvingen. Kijkend naar de verhoudingen tussen de kern Groesbeek en de andere kernen dan valt te zien dat het aantal inschrijvingen in de andere kernen toegenomen is. Waar de kern Groesbeek in schooljaar 2019- 2020 nog maar liefst 79% van alle inschrijvingen voor zijn rekening nam, werd dit percentage in het schooljaar 2020- 2021 teruggebracht naar 67%. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat het in schooljaar 2019- 2020 gaat om de eindcijfers en dat schooljaar 2020- 2021 de tussentijdse cijfers betreft.

Gemiddeld is 20,5% van de ingeschreven kinderen is nog geen lid van (sport)vereniging

In schooljaar 2019- 2020 geven 71 van de 403 ingeschreven kinderen aan nog geen lid te zijn van een (sport)vereniging. Dat komt neer op een percentage van ongeveer 17,6%. Voor het schooljaar 2020- 2021 komt dit neer op een percentage van ongeveer 23,3% waarbij 79 van de 339 ingeschreven kinderen aangeeft nog geen lid te zijn van een (sport)vereniging. Het is nog niet bekend of deze kinderen naar aanleiding van de activiteiten ook daadwerkelijk lid zijn geworden van een sportvereniging. Via de sportaanbieders proberen we in de komende jaren te achterhalen of de activiteiten geleid hebben tot nieuwe leden.

Armoedebeleid gemeente Berg en Dal meegenomen in Sjors Sportief

Ook kunnen we aan de hand van de inschrijvingen aangeven hoeveel meldingen er gemaakt zijn rondom armoedebeleid. In het schooljaar 2019- 2020 hebben 4 mensen een melding gemaakt van armoedebeleid tegenover 3 mensen in het schooljaar 2020- 2021. Wanneer mensen melding maken van armoedebeleid dan brengen we de minimaregeling van de gemeente Berg en Dal onder de aandacht.

Sportinstuiven voor basisschoolleerlingen

Om kinderen ook in de schoolvakanties de mogelijkheid te bieden actief te kunnen zijn, organiseren we 'normaalgesproken' per kern (Groesbeek, Beek-Ubbergen en Millingen) 2 sportinstuiven per jaar. De sportinstuiven zijn een goed moment voor kinderen om kennis te kunnen maken met het diverse sport- en beweegaanbod. Voor sportverenigingen is het een mooi moment om hun sport promoten bij de kinderen.

Gymvereniging de Hazenkamp is met ondersteuning vanuit het Sportteam kartrekker van deze sportinstuiven. Per kern werken andere samenwerkingspartners (sport- en beweegaanbieders, onderwijs en kinderopvang) mee aan de sportinstuiven.

Alleen in het begin van 2020 hebben we 2 sportinstuiven kunnen organiseren tijdens de schoolvakanties. Daarna was het door de ontwikkelingen van het Coronavirus en de bijbehorende maatregelen helaas niet meer mogelijk om de sportinstuiven te organiseren. Er was 1 sportinstuif in Beek en de andere sportinstuif vond plaats in Groesbeek.

Sport4Fun, editie Beek

Op donderdag 2 januari was er weer een nieuwe editie van de sportinstuif in Beek. Rond de 65 kinderen zijn van 9.30-11.30 uur lekker actief geweest onder leiding van de Hazenkamp, Judoschool Theunissen en KION.

De samenwerking met de sportaanbieders en KION tijdens deze sportinstuif is een mooi voorbeeld van het succes voor deze instuif. Samen hebben ze ervoor gezorgd dat de kinderen ook tijdens de vakantie lekker actief kunnen zijn.

Sport4Fun Groesbeek

Maar liefst 140 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar hebben meegedaan aan de sportinstuif 'Sport4Fun' in Groesbeek.

Enthousiaste trainers en vrijwilligers van de Hazenkamp, Tafeltennisclub Groesbeek, Judovereniging Groesbeek, Volleybalvereniging Ikaros, Handbalvereniging Groesbeeks Glorie en Dansschool D&D hebben alle kinderen ruim 2 uur laten bewegen en er echt een feestje van gemaakt.

Ook in Groesbeek werd samengewerkt met de kinderopvang. Kindercentrum Domino sloot met een aantal groepen aan bij deze sportinstuif.

Middelbaar onderwijs

In de gemeente Berg en Dal kennen we twee middelbare scholen, namelijk de Notre Dame en het Montessori College.

Notre Dame

Met de Notre Dame zijn tot op heden nog geen afspraken gemaakt t.a.v. Sportstimulering. Het Sportteam heeft een aantal keer contact gehad met de Notre Dame en heeft een aantal clinics geregeld. De samenwerking is op dit moment echter minimaal waardoor voorlopig geen vaste samenwerkingsafspraken worden gemaakt. Daarnaast is de Notre Dame meer Nijmegen georiënteerd, ruim 2/3 van de leerlingen is afkomstig uit Nijmegen.

Montessori College

Vanaf 2017 hebben we jaarlijks (per schooljaar) afspraken gemaakt op het gebied van Sportstimulering met het Montessori College. Vanaf halverwege 2017 hebben we hier dezelfde lijn ingezet als bij het basisonderwijs en leggen we de afspraken vast in een jaarplan. In het jaarplan komen een aantal thema's/ onderdelen terug. Onderstaand wordt korte een update per onderdeel gegeven.

Clinics jongeren via Montessori College 2020

In de afgelopen jaren is de samenwerking tussen het Montessori College en de sport- en beweegaanbieders een belangrijk speerpunt geweest. De meeste sportaanbieders hebben al verschillende keren samengewerkt met de school.

Het ging het afgelopen jaar om de volgende verenigingen:

- Tennis – Tennisvereniging Groesbeek
- Tafeltennis – GTTC
- Golf – Rijk van Nijmegen
- Fitness – Anytime Groesbeek
- Voetbal – de Treffers
- Schieten – Robin Hood
- Kickboksen – Martial-arts school Bodhi Dharma
- Atletiek – AV Cifla
- Dans – Diverse gastdocenten
- Outdoor en waterski – de Berendonck
- Judo – Judo Groesbeek

Op de korte termijn is het de bedoeling dat we de clinics binnen sportspecialisatie kunnen uitbreiden naar groepen leerlingen van Agora en eventueel de Werkenrode School.

Meting onder jongeren Montessori College m.b.t. actieve gezonde leefstijl

Het stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl staat hoog in het vaandel bij het Montessori College. Het Montessori College wil hier in samenwerking met o.a. het Sportteam en jongerenwerk van Forte Welzijn aan gaan werken. In het schooljaar 2019- 2020 is een enquête ontwikkeld en afgenomen onder leerlingen van het Montessori College om de huidige stand van zaken m.b.t. een actieve en gezonde leefstijl in kaart te kunnen brengen. In de 2^e helft van 2020 werden de resultaten van dit onderzoek onder de loep genomen.

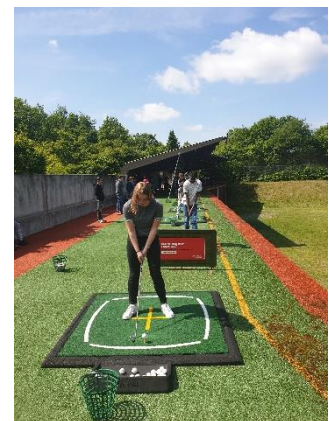
Uit de resultaten valt op dat pubers (lang) niet altijd gezond eten. Dit in combinatie met een niet al te actieve houding. De verleiding op school is erg groot, met vier supermarkten op steenworp afstand en daarnaast nog diverse aanbieders van (ongezonde) voeding. Hoe krijgen we leerlingen bewust en creëren we een uitgebalanceerd voedingspatroon, waarin zeker ruimte is voor ongezonere tussendoortjes? Lessen gericht op het creëren van bewustwording bij de leerlingen, worden een middel om verbetering te realiseren. In 2021 gaan we, zodra het weer mogelijk is i.v.m. Corona, hier direct mee aan de slag.

Cursus reanimatie

Een volgend streven, waarmee het Montessori College afgelopen schooljaar al kleinschalig gestart is, is het jaarlijks aanbieden van een kleine cursus reanimatie aan alle leerlingen. Op deze manier zijn alle leerlingen bij het ontvangen van hun diploma, minimaal vier keer bezig geweest met reanimatie. Dit met als groter streven om een groot gedeelte van de bevolking het reanimeren eigen te maken.

Sportfolio-app

Tot slot heeft het Montessori College in 2020 een start met de Sportfolio-app gemaakt. Dit is een app, waarin leerlingen hun eigen voortgang met betrekking tot het vak LO monitoren door feedback te geven en te ontvangen en daarnaast jezelf te beoordelen. De komst van Corona heeft ervoor gezorgd dat deze app een van de belangrijkste instrumenten is geweest in 2020. Aan de hand van verschillende challenges was het mogelijk om leerlingen op afstand zo goed mogelijk te stimuleren actief te blijven. Het is de bedoeling dat het gebruik van de app in de toekomst wordt gecontinueerd.

Belangrijkste resultaten jeugd

- *De uitvoering van clinics op de basisscholen kwam door Corona vrij vroeg in het jaar stil te liggen. Zowel SPOG als Condor geven aan de clinics, wanneer mogelijk, weer z.s.m. op te willen pakken.*
- *SPOG organiseerde dit jaar de online variant van de Koningsspelen waarbij een kleine 1000 leerlingen de kans kregen om vanuit huis deel te nemen aan allerlei leuke activiteiten. Ook de scholen van Condor organiseerde een eigen online Koningsspelen en haakte daarnaast ook deels aan bij het programma van SPOG.*
- *Zowel de scholen van SPOG als van Condor houden zich bezig met het thema 'actief leren' waarbij bewegen geïntegreerd wordt in een aantal lessen (o.a. rekenen, taal). Daarnaast wisselen sport coördinatoren regelmatig succeslessen uit.*
- *Het Sportteam heeft in samenwerking met het onderwijs, de GGD en een fysiotherapeut een aantal pilots uitgevoerd met de insteek motorische problemen en overgewicht bij kinderen vroegtijdig te kunnen signaleren zodat hier concrete acties op ingezet kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in een pilot met de MQ-scan welke in het schooljaar 2020- 2021 uitgevoerd wordt op basisschool de Adelbrecht.*
- *Sport coördinatoren vanuit SPOG (6x per jaar) en Condor (4x per jaar) komen structureel bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, elkaar te inspireren en de vorderingen m.b.t. de jaarplannen door te nemen.*
- *Sjors Sportief blijft net als in het afgelopen schooljaren erg populair. Met name kinderen uit Groesbeek nemen massaal deel aan de activiteiten. Daarnaast zie je dat de deelname aan Sjors Sportief ook in de andere kernen verder toeneemt. Gemiddeld geeft 20,5% van de ingeschreven kinderen aan nog geen lid te zijn van een (sport)vereniging.*
- *Ondanks Corona hebben er in 2020 alsnog 2 sportinstuiven (Beek en Groesbeek) plaatsgevonden tijdens schoolvakanties. In totaal hebben 10 partijen (sportaanbieders en kinderopvang) geparticipeerd in de sportinstuiven. 205 kinderen hebben deelgenomen aan deze sportinstuiven.*
- *11 sportverenigingen hebben tussen de 2 en 4 clinics aangeboden voor middelbare scholieren van het Montessori College.*
- *In samenwerking met het Sportteam heeft het Montessori College een enquête ontwikkeld en uitgezet onder leerlingen waarmee het sport-, beweeg- en gezondheidsgedrag van alle leerlingen in kaart is gebracht. Aan de hand van de resultaten worden er in 2021 een aantal passende interventies ontwikkeld om een actieve en gezonde leefstijl onder leerlingen verder te stimuleren.*
- *In 2020 is het Montessori College kleinschalig gestart met lessen reanimatie voor leerlingen. Doel is om dit in de komende jaren aan alle leerlingen aan te bieden.*
- *Het Montessori College is gestart met een Sportfolio-app om de voortgang m.b.t. de LO- lessen beter te kunnen monitoren. Ook kan deze app bijdragen aan het op afstand stimuleren van jongeren om (meer) te gaan bewegen.*

4. Overzicht van het netwerk van betrokken partijen

Mensen sporten en bewegen vooral met elkaar. In groepen, op school en bij verenigingen. Om mensen aan het bewegen te krijgen is het dus van belang zoveel mogelijk organisaties te betrekken binnen het concept van Sportstimulering Berg en Dal. Het zijn organisaties en initiatieven van mensen die de Sportstimulering maken tot wat het is.

We betrekken onder andere sport- en beweegaanbieders en scholen door hen te ondersteunen. Hiermee stellen wij hen in staat zoveel mogelijk laagdrempelige activiteiten te organiseren en daarmee zo veel mogelijk mensen te bereiken en te enthousiasmeren.

De vormgeving van de werkwijze het concept van Sportstimulering Berg en Dal dateren uit eind 2015. Vanaf dat moment heeft Sportstimulering Berg en Dal zich uitgebreid tot een concept waarbinnen een groot en divers aantal samenwerkingspartners betrokken zijn.

Door een aantal redenen is de uitbreiding van het aantal nieuwe partners binnen het concept van Sportstimulering Berg en Dal in 2020 gestagneerd.

Ten eerste is de tegemoetkoming voor partijen die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van Sportstimulering, d.m.v. activiteiten, stopgezet in 2020.

Dit heeft te maken met de herijking van de werkwijze Sportstimulering Berg en Dal.

Daarnaast wordt het aantal nieuw te betrekken partijen in verhouding kleiner t.o.v. het aantal partijen dat al betrokken is. Tot slot heeft ook de ontwikkeling m.b.t. het Coronavirus meegespeeld in de stagnatie van het aantal nieuwe deelnemende partijen. Simpelweg doordat de mogelijkheden in 2020, vanwege de opgelegde maatregelen, beperkt waren.

De komst van het Lokaal Sportakkoord Berg en Dal (zie hoofdstuk 6) biedt mogelijkheden om nieuwe partijen te binden aan Sportstimulering Berg en Dal. De werkwijze van Sportstimulering Berg en Dal is vanaf 2021 grotendeels gebaseerd op de inhoud van het Lokaal Sportakkoord.

Een totaaloverzicht van de organisaties die betrokken zijn geweest bij Sportstimulering Berg en Dal in 2020, is op te vragen bij het Sportteam van Forte Welzijn.

4.1 Aantal betrokken organisaties binnen Sportstimulering Berg en Dal

In totaal zijn er 70 organisaties (excl. de gemeente Berg en Dal en het Sportteam van Forte Welzijn) betrokken binnen Sportstimulering Berg en Dal. In de onderstaande figuur kunt u zien dat er een stijgende lijn is in het aantal betrokken organisaties. In 2016 waren dat 35 organisaties, 50 organisaties in 2017, 61 organisaties in 2018, 70 organisaties in 2019 en tot slot ook 70 organisaties in 2020.

Op een bepaald moment zal het aantal betrokken sportaanbieders nog maar beperkt of zelfs niet meer toenemen (zie inleiding hoofdstuk 4). Er kunnen uiteraard wel nieuwe organisaties ontstaan en er kunnen ook andere soort organisatie toegevoegd worden aan het concept Sportstimulering Berg en Dal (bijvoorbeeld organisaties uit de eerstelijnszorg). Wij hopen dat er via het Lokaal Sportakkoord Berg en Dal in 2021 weer nieuwe organisaties aansluiten bij het concept van Sportstimulering Berg en Dal.

4.2 Mate van betrokkenheid bij Sportstimulering Berg en Dal

Van de 70 deelnemende organisaties heeft niet iedereen dezelfde betrokkenheid binnen de Sportstimulering. Dat kunnen we ook niet verwachten. Iedere organisatie moet zelf met ideeën komen en aangeven wat haalbaar is. Uiteraard kan het Sportteam hierin ondersteunen. Een overzicht van de mate van betrokkenheid per organisatie is op te vragen bij het Sportteam van Forte Welzijn.

Waar de ene organisatie een aantal clinics organiseert binnen het basisonderwijs, is de andere organisatie erg actief en organiseert allerlei soorten activiteiten voor diverse doelgroepen.

GTTC Groesbeek (tafeltennis) is een mooi voorbeeld van een zeer actieve en betrokken sportvereniging. Deze vereniging organiseert sportstimuleringsactiviteiten voor diverse doelgroepen. Zo bieden zij onder andere clinics aan in het onderwijs, nemen zij deel aan sportinstuiven en organiseren speciale activiteiten voor senioren.

4.3 Betrokken organisaties per gebied

De 70 deelnemende organisaties zijn verdeeld over de verschillende kernen/ gebieden binnen de gemeente Berg en Dal. Om helder te krijgen hoeveel organisaties binnen welk gebied actief zijn, wordt in het onderstaande figuur onderscheid gemaakt in vier mogelijkheden, namelijk:

- Alleen actief in Groesbeek (Groesbeek en gedeeltelijk Berg en Dal).
- Alleen actief in Beek-Ubbergen (Beek, Ubbergen, Ooij, Erlecom, Heilig Landstichting, Persingen).
- Alleen actief in Millingen (Millingen, Kekerdom, Leuth).
- Actief in meerdere gebieden (2 of 3 van de bovenstaande gebieden).

In de bovenstaande diagram is te zien dat het grootste deel van de organisaties actief is in Groesbeek (41%). Een derde (40%) van de organisaties is actief in meerdere gebieden. Het percentage betrokken organisaties dat alleen in Millingen (9%) en alleen in Beek (10%) actief is, ligt het laagst.

In samenwerking met de Stichting Condor, Kwiek Actieve Leefstijl en de Sociale Teams zijn organisaties in en rond Millingen en Beek-Ubbergen in de afgelopen jaren geënthousiasmeerd om deel te nemen aan het concept Sportstimulering Berg en Dal. Het doel daarvan was om een stijging te zien in het aantal betrokken organisaties in deze gebieden. Vergeleken met de afgelopen jaren zien we echter geen grote verschillen in betrokkenheid van organisaties qua toename of afname in de verschillende gebieden.

Een kanttekening hierbij is dat het aantal organisaties in Groesbeek hoger ligt dan het aantal organisaties in Beek-Ubbergen en Millingen. Het verschil in het aantal organisaties kan daarom een vertekend beeld opleveren. Organisaties in Groesbeek richten zich daarnaast niet altijd op meerdere gebieden binnen de gemeente Berg en Dal. Bij de organisaties uit Beek-Ubbergen en Millingen is dat wel vaker het geval.

5. Aanvullende projecten Sportstimulering Berg en Dal

Naast diverse activiteiten per doelgroep en het betrekken van samenwerkingspartners, richt Sportstimulering Berg en Dal zich ook op een aantal jaarlijks vast te stellen (overkoepelende) projecten. Deze projecten kunnen een langere looptijd hebben.

De projecten die specifiek gericht zijn op één van de speerdoelgroepen (jeugd, mensen met een beperking en senioren), staan beschreven in hoofdstuk 3 van deze rapportage. In dit hoofdstuk worden de overige (overkoepelende) projecten weergegeven. In 2020 betrof dit de volgende projecten:

- Lokaal Sportakkoord Berg en Dal
- Samenwerking met de Sociale Teams
- Pilot 'Beter Gezond' Radboud UMC - Doorverwijzing naar buurtsportcoaches
- Promotievideo Sportstimulering Berg en Dal

Lokaal Sportakkoord Berg en Dal

Wat is het Lokaal Sportakkoord

In juni 2018 heeft het ministerie van VWS Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport samen met partijen uit sport, bedrijfsleven, gemeenten en maatschappelijke organisaties het Nationaal Sportakkoord gesloten.

In navolging van het Nationale Sportakkoord, hebben de Nederlandse gemeenten de (financiële) mogelijkheid gekregen om ook aan Lokale Sportakkoorden te kunnen bouwen. In deze Lokale Sportakkoorden worden vooral de lokale partijen betrokken. Zij bepalen gezamenlijk de inhoud van het Lokaal Sportakkoord.

In 2019/ 2020 heeft ook de gemeente Berg en dal gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tot een Lokaal Sportakkoord te kunnen komen.

Hoe is het Lokaal Sportakkoord tot stand gekomen

In het kader van het Nationaal Sportakkoord en de bijbehorende financiering is in het najaar van 2019 door de gemeente Berg en Dal Annemiek van de Grint van de Gelderse Sport Federatie aangesteld als sportformateur. De sportformateur begeleidt het hele proces en verbindt partijen om te komen tot een lokaal sport- en beweegakkoord.

De sportformateur heeft een kerngroep geformeerd met vertegenwoordigers van verschillende partijen. In de kerngroep zijn belangrijke sectoren vertegenwoordigd, waaronder overheid, sportaanbieders, onderwijs, zorg en welzijn. Daarmee is de kerngroep een afspiegeling van de gemeenschap en vertegenwoordiger van de achterban.

De leden van de kerngroep zijn een klankbord voor de sportformateur geweest en zijn betrokken geweest bij het totstandkomingsproces, de inhoud en de uiteindelijke opzet van dit sport- en beweegakkoord.

De kerngroep bestond uit:

- Carl te Riele – Gemeente Berg en Dal
- Ferdi Roelofs – Coördinator Sportstimulering Berg en Dal
- Erik Groenen – Uniek Sporten
- Theo Jochoms – De Treffers
- Ton van der Knijff – Switch '87
- Marian Schijf – Senioren beweegcoach
- Daphne Laukens - Kindcentrum Op De Horst
- Anneke Janssen-Dijkstra – SPO Condor
- Dorien Meilink – Pluryn
- Esther van Dorst – Gemeente Berg en Dal
- Bas Vosbeek – GGD Gelderland-Zuid
- Petra Kregting – Forte Welzijn
- Jesse Jansen – Forte Welzijn
- Jeroen van der Linden – Adviseur Lokale Sport/ NEVOBO

In de periode van september 2020 – november 2020 hebben we daarnaast met diverse partijen (sport, zorg, welzijn, onderwijs, ondernemers) nagedacht en gedroomd over sport en bewegen in onze straten, buurten en dorpen. Via een aantal onlinebijeenkomsten en een online sportakkoordenspel zijn de gezamenlijke wensen, behoeften en dromen opgehaald. Deze zijn vervolgens verwerkt in een Lokaal Sportakkoord.

Het [Sportakkoord Berg en Dal](#) is in november officieel opgeleverd bij de VSG.

Inhoud Lokaal Sportakkoord Berg en Dal

In het sport- en beweegakkoord hebben lokale partijen vanuit sport, onderwijs, zorg en welzijn hun ambities op het gebied van sport en bewegen vastgelegd en afspraken gemaakt over hoe zij met elkaar deze ambities willen bereiken. De ambities zijn divers en gaan over uiteenlopende thema's en/doelgroepen die relevant en actueel zijn in de gemeente Berg en Dal. De 4 thema's zijn:

- **Inclusief sporten: niemand buitenspel** (kwetsbare doelgroepen als senioren, mensen met een beperking en mensen met een laag inkomen).
- **Vitale sportaanbieders: samen sterk** (sport- en beweegaanbieders)
- **Duurzame sportomgeving: dichtbij en veelzijdig** (sportinfrastructuur, zoals: sportparken, openbare ruimte, sporthallen)
- **Vaardig in bewegen: Actief en betrokken** (kinderen en jongeren)

Financiën

Aan de uiteindelijke oplevering van het sport- en beweegakkoord is uitvoeringsbudget van het ministerie van VWS verbonden (2020, 2021 en 2022). Dit uitvoeringsbudget wordt ingezet om de afgesproken acties te helpen opstarten en uitvoeren.

De regiegroep (vervolg op kerngroep) zal de uitvoeringsbudgetten verdelen en bewaken op basis van voortgang, haalbaarheid en impact.

Adviseur Lokale Sport

Voor sportaanbieders is er in 2020, 2021 en 2022, naast het beschreven uitvoeringsbudget, extra ondersteuning beschikbaar.

Deze ondersteuning wordt gecoördineerd door de Adviseur Lokale Sport in samenwerking met het Sportteam van Forte Welzijn.

Vervolg uitvoering Lokaal Sportakkoord

Na de oplevering in november 2020 heeft de Sportformateur een regiegroep samengesteld welke voorgezeten wordt door het Sportteam van Forte Welzijn. Deze groep komt voort uit de kerngroep en zal het Lokaal Sportakkoord in 2020 gaan monitoren (voor het vervolg m.b.t. het Lokaal Sportakkoord in 2021 zie hoofdstuk 6).

Samenwerking Sociale Teams

Eind 2017 is de samenwerking tussen Sportstimulering Berg en Dal en de Sociale Teams gestart. Het doel is om sport en bewegen in te zetten als middel binnen diverse vraagstukken vanuit inwoners (o.a. participatie, zelfredzaamheid). In de afgelopen jaren is deze samenwerking verder uitgebouwd. In 2020 heeft deze samenwerking tot 14 casussen geleid waar Sportstimulering Berg en Dal een bijdrage aan heeft kunnen leveren. De senioren beweegcoach (10) en Uniek Sporten (4) zijn betrokken geweest bij deze casussen.

Sportstimulering Berg en Dal heeft als doel is om sport en bewegen, ingezet als middel, structureel op de agenda van de Sociale Teams te krijgen en houden. Wij merken dat de Sociale Teams in 2019 en 2020 zoekende en in ontwikkeling zijn geweest. In de loop van 2020 is er een beleidsmedewerker aangesteld die de Sociale Teams aan gaat sturen. Wij verwachten dat we met deze ontwikkeling in 2021 (nog) beter aansluiting kunnen vinden bij de Sociale Teams.

Pilot 'Beter Gezond' Radboud UMC - Doorverwijzing naar buurtsportcoaches

Bij een kwart van alle patiënten met kanker die in eerste instantie succesvol zijn behandeld, komt binnen enkele jaren de kanker terug, vaak met een slechte afloop. Er zijn inmiddels voldoende aanwijzingen in de wetenschappelijke literatuur dat het risico op terugkeer bij bepaalde kankersoorten verlaagd kan worden door een gezonde leefstijl.

Radboud UMC, Voeding Leeft en de Vereniging Arts en Leefstijl slaan daarom de handen ineen om een leefstijlbehandeling te ontwikkelen voor de groeiende groep kankerpatiënten.

Het programma dat ze hiervoor ontwikkeld hebben is 'Beter Gezond'. Beter Gezond heeft twee doelstellingen:

1. Het gesprek over leefstijl en preventie integreren in de spreekkamer van het ziekenhuis (intern Radboud UMC)
2. Vanuit de spreekkamer doorverwijzen naar leefstijlinterventies in het sociale domein van de patiënt (doorverwijzing naar Sportstimulering Berg en Dal)

Eind september 2020 is het Radboud UMC gestart met een pilot waarin patiënten uit een aantal gemeenten doorverwijzen worden naar buurtsportcoaches in de gemeente waar de patiënt woont. Dit om hen te helpen na de behandeling van kanker, actiever aan hun leefstijl te werken. Ook de gemeente Berg en Dal is hiervoor geselecteerd. Vanuit Sportstimulering Berg en Dal hebben wij aangegeven graag onze bijdrage te willen leveren aan dit programma.

In eerste instantie worden de zorgprofessionals getraind in het aangaan van het gesprek m.b.t. de gezonde(re) leefstijl van patiënten. Vanwege Corona is de druk op de zorgprofessionals erg hoog geweest in 2020 waardoor een aantal trainingen geen doorgang heeft kunnen vinden. Begin 2021 worden de zorgprofessionals alsnog getraind. De verwachting is dat de eerste patiënten aan het eind van het 1^e kwartaal van 2021 doorverwezen (kunnen) worden.

Promotievideo Sportstimulering Berg en Dal

In de loop van 2020 hebben we met een aantal vaste samenwerkingspartners vanuit Sportstimulering Berg en Dal aan een promotievideo gewerkt. In deze video komen alle speerdoelgroepen aan bod. De promotievideo is te bekijken via de volgende link:

<https://youtu.be/D8WzFPx6xD0>

6. Gesignaleerde ontwikkelingen, aanwezige kansen en agenda voor de toekomst

Om de werkwijze van Sportstimulering Berg en Dal verder te kunnen ontwikkelen is het van belang om gesignaleerde ontwikkelingen en aanwezige kansen in kaart te brengen. Deze ontwikkelingen en kansen dienen als input voor de agenda van de toekomst. Onderstaand worden de huidige ontwikkelingen en kansen weergegeven.

Lokaal Sportakkoord Berg en Dal

In november 2020 is het Lokaal Sportakkoord Berg en Dal officieel opgeleverd bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Dat betekent echter nog niet dat het Lokaal Sportakkoord helemaal gereed is. In 2021 moeten er nog een aantal vervolgstappen gezet worden. Het Lokaal Sportakkoord vormt een belangrijke basis voor de werkwijze van Sportstimulering Berg en Dal in 2021.

Concretiseringslag Lokaal Sportakkoord

Vanwege de Coronapandemie is het traject anders verlopen dan vooraf gepland was. Het opgeleverde Sportakkoord is dan ook een document op hoofdlijnen welke aan de ene kant nog ondertekend moet worden door (zoveel mogelijk) partners en aan de andere kant moeten partners, die bereid zijn een bijdrage te leveren, nog ingetekend worden op de specifieke actiepunten uit het Sportakkoord.

Regiegroep

De regiegroep (vervolg op de kerngroep) heeft een belangrijke rol wanneer het gaat om de verdere ontwikkeling en monitoring van het Lokaal Sportakkoord. De regiegroep is eind 2020 samengesteld en bestaat uit de volgende personen/ organisaties:

- Ferdi Roelofs - Sportstimulering Berg en Dal
- Loesan Bottema - Sportstimulering Berg en Dal
- Anneke Janssen-Dijkstra - SPO Condor
- Bas Vosbeek - GGD Gelderland-Zuid
- Carl te Riele - Gemeente Berg en Dal
- Dorien Meilink - Pluryn
- Erik Groenen - Uniek Sporten
- Esther van Dorst - Gemeente Berg en Dal
- Jeroen van der Linde - Adviseur Lokale Sport
- Marian Schijf – Senioren beweegcoach
- Susanne van Rooijen - Stichting Zeven voor Leven
- Theo Jochoms - De Treffers

Vervolgstappen in 2021

Om tot een definitieve versie van het Lokaal Sportakkoord te kunnen komen, moeten o.a. de volgende stappen worden gezet:

- Opmaken webpagina met de meest gestelde vragen op de website van Sportstimulering Berg en Dal
- Opzetten pagina voor ondertekening en intekenen op specifieke acties uit het Lokaal Sportakkoord (via website van de Gelderse Sport Federatie).
- Communicatiestrategie en planning 2021 bepalen
- Vormgeven en uitzetten lancering van het Lokaal Sportakkoord
- Bepalen aanvraagprocedure incl. ontwikkelen aanvraagformulieren uitvoeringsbudget
- Bepalen en vaststellen beslisprocedure regiegroep m.b.t. aanvragen uitvoeringsbudget
- Opleveren geüpdatete versie Lokaal Sportakkoord en start daadwerkelijke uitvoering

Services Lokaal Sportakkoord

Eind 2020 hebben we de ondersteuningswensen en behoeften van sport- en beweegaanbieders uit Berg en Dal middels een enquête in kaart gebracht.

Aan het Lokaal Sportakkoord zit een bepaald bedrag aan services gekoppeld waarmee we (deels) kunnen voldoen aan de opgehaalde wensen en behoeften. De adviseur Lokale Sport verbindt in 2021, in samenwerking met het Sportteam van Forte Welzijn, de wensen en behoeften aan de beschikbare services zodat daadwerkelijke ondersteuning geboden kan worden (vanuit services budget 2020). Deze ondersteuningstrajecten worden verdeeld over het hele jaar. Ook voor 2021 en 2022 is er weer nieuw budget beschikbaar die in de vorm van services ingezet kunnen worden.

Lokaal Preventieakkoord Berg en Dal

Naast het Lokaal Sportakkoord is er nu ook de mogelijkheid om, in opvolging van het Nationale Preventieakkoord, een Lokaal Preventieakkoord te sluiten. Dit akkoord is gericht op het verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Dat kan op 3 thema's, namelijk:

- Overgewicht
- Roken
- Alcoholgebruik

Met name het thema overgewicht is vanuit Sportstimulering Berg en Dal gezien interessant.

Zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs

hebben in de jaarplannen acties opgenomen staan die gerelateerd zijn aan dit thema.

Zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze rapportage krijgt een aantal van deze initiatieven een vervolg in 2021. Ook het concept van de Gezonde school is bekend en wordt al meerdere jaren uitgevoerd op verschillende basisscholen in de gemeente Berg en Dal.

Een Lokaal Preventieakkoord zou deze initiatieven verder kunnen verbinden en versterken.

Meer informatie over een Lokaal Preventieakkoord is te vinden op:

<https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/aan-slag-met-lokaal-preventieakkoord>

Monitoring werkzaamheden Sportstimulering Berg en Dal

Ieder jaar stellen de betrokken organisaties binnen Sportstimulering Berg en Dal een jaarplan op met daarin een aantal concrete doelstellingen. Om goed zicht te kunnen houden op de vorderingen en tijdig bij te kunnen sturen, is het belangrijk om goed te monitoren.

Door goed te monitoren kan Sportstimulering Berg en Dal de resultaten en onze bijdrage hierin nog beter inzichtelijk maken. Het gebruik van een goede tool kan hier zeker aan bijdragen. In de afgelopen jaren heeft Sportstimulering Berg en Dal met de huidige vorm van de jaarrapportage gewerkt om zo de resultaten inzichtelijk te kunnen maken. Graag willen wij in 2021 een kwaliteitsslag maken en proberen om de resultaten nog beter weer te geven.

We gaan daarom in 2021 een aantal monitoringstools vergelijken en uitproberen.

Twee van deze monitoringstool zijn:

- Buurtsportcoach Kompas:
<https://buurtsportcoach-kompas.nl/>
- Life Goals monitor:
<https://stichtinglifegoals.nl/academie-2/monitor/>

Impact Coronapandemie

In de inleiding van deze jaarrapportage hebben we al aangegeven dat de Coronapandemie van grote invloed is geweest in 2020. Een aantal doelgroepen en partijen, waar we mee samenwerken, hebben hier extra hard onder geleden. Daarbij denken wij aan:

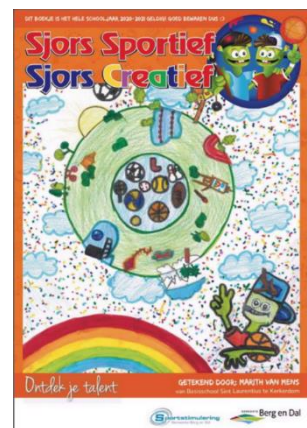
- Mensen met een beperking
- (Kwetsbare) Senioren
- Sport- en beweegaanbieders

Sportstimulering Berg en Dal wil in 2021 extra aandacht hebben voor deze doelgroepen en samenwerkingspartners. Vanuit Sportstimulering Berg en Dal is hier met name een taak in weggelegd voor de coördinator aangepast sporten, de beweegcoach senioren en voor de verenigingsondersteuner.

Sjors Sportief uitbreiden met Creatief aanbod

Sjors Sportief is een leuk sportstimuleringsprogramma waarbinnen kinderen laagdrempelig kennis kunnen maken met allerlei sport- en beweegactiviteiten.

Naast het onderdeel 'sportief' biedt het concept de mogelijkheid om ook het onderdeel 'creatief' toe te voegen. Hiermee wordt het bereik van het concept vergroot. Op dit moment staan er een aantal cultuuractiviteiten in het boekje opgenomen (zonder dat hier actieve werving voor gedaan is). Door zowel sport- en beweegactiviteiten als kunst- en cultuuractiviteiten aan te bieden verwachten we een groter aantal kinderen te bereiken. Het grotere bereik en de hogere deelname wordt ook bevestigd vanuit gemeenten die al met beide concepten werken.

Samenwerking met andere afdelingen binnen gemeente Berg en Dal

Naast de samenwerking met de Sociale Teams wordt ook naar samenwerking met andere beleidsterreinen binnen de gemeente Berg en Dal gezocht. Sportstimulering Berg en Dal is ervan overtuigd dat we elkaar, door de verbinding te leggen, verder kunnen versterken in 2021. Daarbij denken wij aan o.a. de volgende beleidsterreinen:

- **Accommodatiebeleid:** o.a. sporthallen, sportparken, zwembad, materiaal, beheer
- **Speelruimtebeleid:** speelplaatsen gemeente Berg en Dal
- **Recreatiebeleid:** o.a. beweegroutes, fietsroutes, wandelroutes
- **(Sport)evenementen:** o.a. beleid, promotie, vergunningen
- **Vrijwilligersbeleid:** mogelijkheden voor inwoners/ sportaanbieders
- **Gezondheidsbeleid:** o.a. rookvrije sportparken/ schoolpleinen, gezonde sportkantine

Minimaregeling/ kindpakket

De gemeente Berg en Dal heeft een minimaregeling voor mensen die weinig geld te besteden hebben. Via deze regeling wordt het ook voor deze groep inwoners mogelijk om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten. De regeling biedt dus volop kansen en mogelijkheden. De communicatie richting inwoners en de sportverenigingen over deze regeling is een belangrijk aspect. Sportstimulering Berg en Dal zal hier een wezenlijke bijdrage aan leveren. Dit geldt ook voor het 'kindpakket'. Het kindpakket moet o.a. de sport- en beweegmogelijkheden voor kinderen financieel toegankelijk maken.

Zelfstandige sporters/ sportgroepen

Naast sporten in een georganiseerd verband is het ook mogelijk om te sporten in een ongeorganiseerd verband. Een groot deel van de inwoners uit de gemeente Berg en Dal beoefend een sport in ongeorganiseerd verband. Dit biedt diverse kansen voor Sportstimulering Berg en Dal. Het hoofddoel is om zoveel mogelijk inwoners te laten voldoen aan de beweegnorm. Het is daarom zaak om te kijken hoe de ongeorganiseerde sport een plaats kan krijgen binnen het concept van Sportstimulering Berg en Dal.

Doelgroep volwassenen (18 – 65 jaar)

Sportstimulering Berg en Dal richt zich tot op heden met name op drie speerdoelgroepen.

De doelgroep tussen de 18 – 65 jaar wordt daarbinnen nauwelijks meegenomen.

Toch zie je dat de inactiviteit bij deze doelgroep toeneemt.

In 2021 wordt bekeken of en op welke manier we iets voor deze doelgroep kunnen betekenen (wellicht vanuit het Lokaal Sportakkoord).